

20 Ekim 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.07

BAŞKAN: Ali İhsan YAVUZ (Sakarya)

BAŞKAN – İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulmuş olan İslamofobi Alt Komisyonu Başkanlığı toplantısına hoş geldiniz.

Kurulan Komisyon marifetiyle -belki en önemli hususlardan bir tanesi- Batı’da İslamofobia’nın nedenleri ve sonuçlarını irdelemek gibi bir kasıtle, bir amaçla kurulmuş bir komisyon. Gerçekten, en büyük insanlık suçlarından birisi olan İslamofobia’nın bugüne kadar bizim kastettiğimiz anlamda... Elbette İslamofobia örnekleri tarandı, ortaya çıkan ırkçılık temelli, motifi birtakım eylemler derlendi, toparlandı daha önceki çalışmalarda ama daha çok kurumsal yönüyle İslamofobi’ye etki eden nedenler ve sebepler bugüne kadar tam manasıyla irdelenmedi.

Acaba bu alana ilişkin bir şeyler yapabilir miyiz ve ortaya çıkan hususlar sonucunda da bu İslamofobia’nın ateşinin düşürülmesine bir nebzecek olsun etki edebilir miyiz kastıyla kurulan bu Komisyonun çalışmalarının bugüne kadar çok hızlı bir şekilde gerçekleşmediğinden bahisle Mahmut Tanal Beyin bir eleştirisi oldu. İnşallah bundan sonra bu çalışmalarının daha da hızlandırılm. Elbette yapacak çok işimiz var, doğru bir tespit, biz de katılıyoruz. Elbette biraz daha hızlanmamız gerekiyor, bu da doğru bir tespit.

Geçen hafta Diyanet İşleri Başkanlığından gelenleri dinlemiştik. Bu hafta Yurt dışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı Başkan Yardımcısı ve gelen uzman arkadaşları, inşallah, dinlemiş olacağız ve buradan ayrılmadan önce de yine Komisyon üyelerimizle kararlaştırarak bir sonraki haftaya, o zaman hiç ara vermeden-sonraki haftaya da hemen bir toplantı koyarak bu çalışmalarımızı devam ettirelim. Ondan sonra da inşallah uzmanlar eliyle bu konudan neler çıkartabiliriz ve yurt dışı ziyaretlerimizle de bu konuya dair çalışmalarımızı nasıl yönlendirebiliriz diye düşüneceğiz ve bu doğrultuda çalışmalarımıza, inşallah, hız kazandıracamız.

İsterseniz önce Mehmet Beyi ve oradan gelen arkadaşlarımızı dinleyelim. Arada da olabilir, sonrasında da olabilir, soruları isterseniz hiç sonunu beklemeden, tam yeri gelmişken de araya girerek sormamız mümkündür diye düşünüyorum ama ondan önce eğer üyelerimizden söz almak isteyen varsa onlara da söz verebiliriz.

Sanıyorum Mahmut Bey, siz söz alacaksınız.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkan.

Değerli bakanlık temsilcilerini ve gazeteci arkadaşları, hepimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Şimdi benim elimde bir araştırma var tabii ki, eğer bakanlık yetkilileri bu konuya da konuşmalarında ayrıntılı değinirlerse mutlu olacağım. Şimdi benim elimde yapılmış olan bir araştırma var. Şu resmi size gösteriyorum ben. Bu resimlerden baştaki resimde, “Sandra Bauer” yani yabancı bir isim, fotoğrafta açık bir hanımefendi arkadaşımız, türbanlı bir arkadaşımız değil. İkincisi: Yine aynı resim, aynı kişi, isim Türk ismi, yine türbanlı arkadaşımız değil. Üçüncü resim: Yine aynı kadın, Türk ismi ve türbanlı. Yurt dışında yaptığı başvurularda aynı hanımefendiye dönüş başvurusuna baktığımız zaman, istatistikte,

aynı kadın, türbanlı değil, yabancı isimle başvuru oranı aşağı yukarı 80-90'a varmış durumda. Aynı kadın, Türk ismiyle müracaat ediyor, oran düşüyor. Türbanlı ve Türk ismiyle müracaat ediyor, aşağı yukarı sıfır arkadaşlar. Bu algı dünyada çok önemli.

Yani bu resim, bu fotoğraf, bu Komisyonun ne kadar önemli bir işlevinin olduğunu ve bizim Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak kendimizi ne kadar ifade etmeye ihtiyacımızın olduğunu... Artık ne söylenirse söylensin, bu, hepsini ifade ediyor.

İkincisi: Bugüne kadar gerek Türkiye'de gerek diğer ülkelerde terör örgütlerinin taşeron olarak kullandıkları canlı bombaların çoğunun, dikkat edilirse bunların hiçbirisinin, siz... Nüfus cüzdanlarındaki dinî kimlik ibaresine bakarak hareket etmemek lazım, bence bunların hiçbirisinin dini mini yok, bu canlı bomba, canlı kalkanların hiçbirisinin. Bunlar nedir? Genellikle, Türkiye'de olduğu gibi, diğer ülkelerde olduğu gibi, aileleri tarafından horlanmış –yine yapılan bir istatistiki çalışmadışlanmış, ikinci, üçüncü, dördüncü sınıf vatandaşlık muamelesi gören ve... Siz, bilimsel anlamda size yapılan bir kötülüğü affedebilirsiniz ama sizin annenize, babanıza yapılanlar olduğu zaman insanların affetmeleri biraz daha zor. Bu canlı kalkanların çoğu intikam duygusuyla onu yapmakta ve maalesef terörle İslamiyet yan yana getirilmekte.

Burada bize düşen çok büyük ödevler var ve sorumluluklar var. Ayrıntılı şey yapmak lazım. Bakanlığın bu konuda da eğer çalışmaları varsa, bunları da bizimle paylaşırlarsa mutlu olurum. Burada bunu kapatıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyeleri.

Sayın Vekilimizin bahsettiği istihdam konusunda yaşanan ayrımcılık ve bunun gençler üzerindeki yansımalarıyla ilgili, sunumda inşallah biraz daha detaylı bir şekilde bilgi vermeye çalışacağız.

Ayrıca Sayın Vekilimizin “bakanlık” olarak ifade etmesi de inşallah bizim yakında bakanlık olacağımız anlamına gelir, seviniriz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – CHP iktidarında sizi yapacağız değerli arkadaşlar. O konuda emin olabilirsiniz. Çünkü Malta'nın nüfusu 3 milyon ve sadece Almanya'da aşağı yukarı 4,5 milyona yakın Türk vatandaşımız yaşıyor.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkanım, özür dilerim, gündemi takip için sunuma geçmeden önce...

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Dün akşam basından takip ettiğimiz kadarıyla Amerika'da bir İslamofobia paneli başladı. Bu, bizim toplantımızın gündemine geldi mi bugün itibarıyla?

BAŞKAN – Hayır, gelmedi ama az önce karşılıklı İsmail Beyle konuşmuştuk.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Burada Sabancı Grubu, Koç Grubu da destekliyor, İslamofobi'yle alakalı bir panel organizasyonunda uluslararası tanınırlığı olan bilim insanları ile Türkiye'den de eski devlet bakanı, felsefeci Profesör Mehmet Aydın'ın da katılımıyla birtakım aktiviteler yapıyor Washington DC'de. Şimdi, biz sivil hayatın siyasetin önünde gitmesini alkışlarız ama siyasetin de sivil hayatın arkasında kalmasını da sorgularız. İslamofobia gibi bir Komisyon Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında varken bu faaliyetleri biz bir taraftan alkışlarken bir taraftan da bunlarla

bir münasebetimizin olmamasını da eksiklik olarak görüyorum. O sebeple, bu toplantıdaki ana gündemlerden bir tanesinin bu çalışmayı yapan heyetin kim olduğunu takip edip neler yaptıklarıyla ilgili iş birliği konusunda Meclise bir davet edip dinlemeyi, daha sonraki yapılacak çalışmalarda da Komisyonumuzla iş birliği hâlinde yapmalarını da bu manada tavsiye edebiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Hocam biz de, yerinde bir öneriydi açıkçası, sağ olun.

Peki, buyurun Mehmet Bey, mikrofonu size bırakalım.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Teşekkür ederim.

Sunumumda mümkün mertebe bir genel çerçeveyi çizip sonrasında soru-cevaplara bırakmayı düşünüyorum. Konu çok detaylı, uzun bir konu, bırakırsak saatlerce tartışılır. Dolayısıyla, genel çerçeveyi ortaya koyup bazı örnekler üzerinden yapılandırıp sonrasında inşallah soru-cevaplarla genişletmeyi arzu ediyoruz.

Tabii, öncelikli olarak, bir arka plan bilgisi olarak şunu vermekte fayda var: Bugün için yaşadığımız, karşı karşıya kaldığımız İslam karşıtlığından kaynaklı ırkçılık yeni bir hadise değil, soğuk savaş sonrasında ortaya çıkan yeni bir öteki oluşturmanın yansımaları olarak da bunu ifade edebiliriz. 11 Eylül sonrası yoğunlaşan antiterör yasalarıyla birlikte doğrudan toplum hayatına yansıyan uygulamalarda bireylerin yaşamını etkileyen hususlarla Batı ülkelerinde karşımıza çıkan bir durum. Son yıllarda yaşadığımız toplumda merkezileşmesi, siyasette algının merkezine oturması biraz da o var olan kültürel ırkçılığın son dönemde yeniden yansımaları, ortaya çıkmasıdır. Bunun tarihsel geçmişi var, yeni bir olay değil. Tarihsel geçmişten kastım aslında Batı'daki ötekinin barbarlaştırılması birkaç yıl öncesine gider. Aynı şekilde, Hristiyanların bir dönem baskı altında tutulması ve dışlanması, milattan sonra 3'üncü, 4'üncü yüzyıla kadar bu sürecin bu şekilde devamı, sonrasında tekrar içselleştirerek gündemine almasıyla beraber yeni bir öteki Müslümanlar, İslam olmuştur. Endülüs, İspanya'da yaşanmıştır bu süreç, sonrasında 16-17'nci yüzyıl sömürge süreçlerinde, 17-18'inci yüzyıl aydınlanma hareketlerinde. Biraz da işte ilkel ve gelişmemiş toplumların medenileştirilmesi, 19-20'nci yüzyılda benzer şekilde yine demokrasi, insan hakları bağlamında yeni dünyanın medenileştirilmesi, çağdaştırılması söylemi, oryantalizmin bugün farklı versiyonlarla yansımaları olarak kabul edebiliriz.

Biz buna niye kültürel ırkçılık diyoruz? Kültürel ırkçılık... Yani, Batı'da bu tartışma var. İşte "İslam karşıtlığı, bir ırkçılık değildir, İslam, biyolojik, etnik bir grup değildir, dinî bir grup değildir." diye savunmalar yapılmaktadır ancak bir şeye karşıtlık illa bir ırktan, bir etnisiteden kaynaklanmaz, ırkçılık da bir şeyi dışlama ve karşıtlık olarak tanımlanıyor ve kültürel ırkçılığın da temelinde ağırlıklı olarak din unsuru olduğu için biz bunu, İslam karşıtlığını kültürel ırkçılığın bir versiyonu olarak kabul ediyoruz. Daha çok burada karşıt dine atfedilen bir ilkelik, medenileşmeme ithamıyla doğrudan saldırgan tarafa bir suçlama yapılmaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada nokta koyalım. Yani, din üzerinden saldırganlık, ırkçılık vesaire... Peki, burada devletlerin bir sorumlulukları var. Bunların genellikle çoğu kendi ülkelerinin vatandaşı. Fransa'daki olaya bakıyorsunuz, Fransa vatandaşı; Türkiye'ye bakıyorsunuz, Türkiye vatandaşı; Suriye'ye bakıyorsunuz, Suriye vatandaşı. Yani, bu olayları acaba vatandaşlık bağlamında, devletin sorumlulukları açısından, hani bizim Anayasa'mızın 10'uncu maddesindeki gibi eşitlik açısından, Anayasa'mızın 5'inci maddesindeki gibi "Devletin temel amaç ve görevleri" başlıklı oradaki

devletlerin de amaç ve görevleri yok mu? “Arkadaş, sen ülkende böyle din farklılığını yaratabilecek şeyleri ortadan kaldır, bununla mücadele et.” diye bunların hiç mi sorumlulukları yok? Yani, bunun gibi ters bir argümanla da mücadele edilemez mi?

Teşekkür.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Başkanım, küçük bir hatırlatma yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Hatırlarsanız, Diyanet İşleri Dış İlişkiler Genel Müdürümüzü de dinlerken genelde bu toplantının da başında bir prensip koymuştuk. Bu meselenin oryantalist bakışı ve 19’uncu yüzyıldaki gelişmeler, din karşıtlığı, öteki inşası, bununla ilgili ciltlerce kitaplar var ve tezler var, bunu da konuya ilgili olan arkadaşlar, komisyon üyeleri, en azından ben kendi adıma takip etmeye çalışıyorum. Bizim kurumlardan beklentimiz birtakım nesnel hadiseler ve nesnel olaylar karşısında alınacak tedbirler. Yani, “academia”daki çalışmalarını harmanlayabiliriz de burada biz bu sorunun ortaya çıkışıyla ilgili dibaceye aşağı yukarı buradaki arkadaşların çoğu malumat sahibi. Şu an ülkelerde somut olarak karşılaştığımız problemleri Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklarının muhatap olduğu devletlerde “Şu ülkede şu tür sorunlar var, bunun çözümü için o ülkede şu tür yasal düzenlemeler bekleriz, oradaki sivil inisiyatif olarak Komisyonumuz şunları yapabilir.” diye arkadaşlar bu tarz bir hazırlıkla gelirlerse bizim için çok daha faydalı olurlar. Yani, bu arkadaşım için söylemiyorum, genel olarak bundan sonraki prensiplerde de bu konuda anlaşmıştık sanırım.

BAŞKAN – Evet.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Zaten Komisyon da bu mantıkla kuruldu.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Evet, evet, buradan tez yapmayacaktık. Yani, yapılan tezleri zaten takip ediyoruz. En son ben 2 tane kaynak daha taradım, arkadaşlarla bu konunun arka planına ilgili arkadaşlarımla da bu eserleri paylaşıyorum. Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları hangi gayeyle ne zaman kuruldu? Kültürel çalışmalarla ilgili konularda İslam-Müslüman dünyasında, özellikle Türk dünyasının Avrupa’daki yansımada ne tür problemlerle karşılaşılıyorlar? Size yansıyan konular neler? Bu yansıyan konularla ilgili Meclisimizden yasa olarak, devletimizden dış politika olarak neler bekliyoruz? Bunun üzerinden yol yürürsek daha faydalı olur diye düşünüyorum.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Biz de Komisyonumuzun bu bağlamdaki uyarılarını dikkate alarak sunumumuzu bu şekilde yapılandırdık. İlk bir iki slaytta bir giriş babında genel bir yaklaşımı ortaya koyup, çerçeveyi ortaya koyup sonra yine Komisyonumuzun beklentisi üzerine sizin uyarılarınızla bu şekilde yapılandırdık.

BAŞKAN – Zaten söylediniz “Bir arka plan olarak aktarayım.” dediniz, doğru.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Sayın Vekilimin ifade ettiği, yine, vatandaşlık bağlamında yapılandırmalar konusunda, aslında, bunu az ileride de tartışacağız. Ülkelerin azınlıklara yaklaşımı, daha doğrusu köken itibarıyla alloktan ya da otokton tanımları üzerinden bir derecelendirmeye, sınıflandırmaya gittiği, vatandaşlıkları da kültür üzerinden derecelendirmeye gittiği örnekleri var. 3’üncü, 4’üncü slaytta inşallah biraz daha bununla ilgili bilgi vereceğim.

İslam karşıtı davranışların birçok alanda yansımaları var, sadece bir söylem, bir zihinsel inşa şeklinde değil, bunun elbette ki yasal sürecin oluşumunda etkilerini görüyoruz, yasaların uygulamasında, hakların verilmesinde bunların uygulanması görüyoruz ama eylemler olarak baktığımızda 5-6 başlıkta sıralayabiliriz: Bireylere yönelik eylemler, kurumlara yönelik eylemler... Bu nedir? Cami, kültür merkezi, mezarlık yeri gibi, buralara yapılan eylemler. Başka nedir? İşte, Müslümanlara yönelik baskı, yıldırımlar. İşte, mahallelerinde yapılan yürüyüşler, protestolar, iş yerlerinde yaşanan ayrımcılık, hoşgörüsüzlük, sayın vekilim ilginç örnekler verdi, yine İslam'la ve Peygamber'le ilgili olumsuz yorumlar, devletin uyguladığı güvenlik politikaları, etnik profil çıkarmalar, bunlar temel örnekler.

Yurtdışı Türkler Başkanlığı burada nerede duruyor? Yurtdışı Türkler Başkanlığı, tabii ki, birinci derecede, Türkiye'nin yurt dışındaki vatandaşlarıyla ilgili sorumluluk yüklenmiş bir kurum. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ülkelerde kimliğini, kültürünü koruyarak, ana vatanyla bağıni muhafaza ederek yaşamaları, aynı bağlamda da o ülkelerde sosyal, ekonomik, siyasi, kültürel olarak statülerinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapmakla görevlendirilmiş, 2010 yılında kurulmuş, Başbakanlığa bağlı bir kuruluş. Bu bağlamda, bizim buradaki yaklaşımımız, yurt dışındaki vatandaşlarımız ya da vatandaşlığımızdan çıkmış olsa bile yine izinle çıktıkları için köken itibarıyla bunları da aynı kapsamda alıyoruz. Bu bağlamda da göçmenlerin yaşadığı İslam karşıtlığından kaynaklı maruz kaldıkları eylemler ve bunların nedenleri üzerinde durmak istiyoruz. Avrupa'daki, Batı ülkelerindeki göçmenler tabii ki sadece Türkler ya da sadece Müslümanlardan oluşmuyor ancak son yıllarda ortaya çıkan göçmen karşıtlığı daha çok Müslümanlar ya da diğer doğu ülkelerinden gelen toplumlar üzerinden şekillenmekte. Dolayısıyla, bu eylemler de bunlara yönelik yürütülmekte. İlk öteki, yine, Türkler, Müslümanlar. Mülteci akını yine bunun üzerinden aynı şekilde tanımlanıyor.

Ulusal kimlik tanımlamalarını birçok ülkede biliyoruz, rastlıyoruz. İşte, Almanya bir ulusal kimlik, kültür tanımlarken "İeitkultur, öncü kültür", "Alman toplumu", "Alman değerleri" diye tanımlıyor. Yine, Amerika'nın Amerikan yaşam tarzı ya da diğer ülkelerin benzer uygulamaları var. Ha, işte, Fransa'nın laiklik uygulaması. Bunlar entegrasyon politikalarına farklı etnik ya da kültürel kökenden gelen toplumların yaşamlarını ya da o ülkeye adaptasyonlarını tanımlamada doğrudan yansımalarını gördüğümüz düşünce. Yani, bugün Fransa bir eğitim yasası yaparken yine bu bakış açısıyla yapıyor; Almanya entegrasyon yasasını yaparken bu bakış açısıyla yapıyor ya da yabancılar yasasını, uyum yasasını yaparken. Dolayısıyla, bu, entegrasyon uygulamalarının temelinde var.

Türkiye karşıtlığı-İslam düşmanlığı... Bunlar hepimizin yaşadığı, bildiği vakalar. Bu bağlamda, ilk örnek olarak belki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunu da ayırabilir miyiz? Yani, bu resimden görebildiğimiz kadar Türkiye karşıtlığı şey kadar değil, ağır basmıyor. Yani, eşit değil.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Ama yine de var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var ama o kadar ağır basmıyor. Böyle bir çalışmanız da var mı yani oransal olarak? Acaba bu Arap ülkelerinin yaratmış oldukları algı nedeniyle mi biz de bu sıkıntının içerisine düşüyoruz? Yani, buradaki örneğe baktığımız zaman, bakın, yani, kadın yabancı isimli ve başı açık; kadın burada aynı kadın, Türk isimli, başı açık. İş başvurusuna dikkat ederseniz oranlamalarda, evet, fark var ama bakıyorsanız hem Türk ismi ve hem türbanlı, geri dönüş çok az.

BAŞKAN – Türban olunca da Müslümanlığı hatırlatıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, bakın, burada, bunun etkisi açısından yani sadece Türkiye düşmanlığı üzerine mi gideceğiz, yoksa Müslüman, İslam düşmanlığı üzerine mi gideceğiz? Burada, bizde araştırma oranı var mı hiç bünyenizde? Yani, buna göre en azından dostumuzu düşmanımızı veya ne bileyim ülke olarak üstümüze düşen görevler nedir, ne değildir, bu ayrımcılığa son verebilmek için neler yapılabilir... Bu önemli bir çalışma aslında.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Batı’da Türk, İslam’dan ayrı düşünülüyor zaten, Müslüman olanlara da “Türk oğlu” diyorlar tarihî metinlerde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, değerli hocam, bu resim zaten her şeyi ifade ediyor, aynı isim, aynı şahıs.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Sayın Vekilim, tabii, haklısınız ancak şöyle bir durum da söz konusu: İkisini bazı yerlerde birbirinden ayırmak da söz konusu değil, bu, diğer toplumlar için de geçerli.

Mesela, Almanya’da göçmenler ya da Müslüman göçmenlerin çoğunluğunu Türkler oluşturduğu için orada “Müslümanlar” dediğimiz zaman herkesin aklında Türk vardır ama Fransa’da çoğunluk Mağrip kökenliler oluşturduğu için orada Mağripililer. İngiltere’de Indo-Pakistan’dır. Amerika’da biraz daha Afrika kökenliler ve Araplardır. Her ülkede yoğunluk neyse onun üzerinden şekilleniyor. Aslında baktığımızda, bazı yerlerde dediğiniz etnik şey öne çıkmakla birlikte temelinde bu çalışmalarda bunu görüyoruz. Bunun başka uygulaması vardı, benzer araştırma, tam onun yerini hatırlamıyorum ama bir Alman -bildiğimiz Alman- bir Alman olarak başvuru yapıyor, aldığı sonuç... Ama Alman, Müslüman kimliğiyle başvuru yapıyor, aldığı sonuç yine aynı. Yine, ayrımcılığı orada da görebiliyoruz benzer şekilde. Bu istihdam alanındaki yansımalar, ayrımcılık, birçok boyutuyla yanlış.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, bu şekilde, Türkiye’de de yabancı şekilde aynı isimle başvursa aynı ayrımcılığı görebilecek miyiz kamu kurumlarımızda?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Yani, şöyle sayın vekilim...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle ya, iğneyi kendimize, çuvaldızı başkasına batıralım.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Pozitif bir ayrımcılık görür orada.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, şimdi, yani...

BAŞKAN – Mahmut Bey, tabii, bunu devam ettirebilmemiz açısından bir parça virgül koyalım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Edeceğiz, ötür.

BAŞKAN – Benim anladığım da odur ki elbette bir yabancı düşmanlığı söz konusu. Bir Türk düşmanlığı da var ama biz İslam düşmanlığını konuşuyoruz ve bir İslam düşmanlığı da var. Burada ortaya çıkmış husus, Türk düşmanlığından öte bir İslam düşmanlığı gibi gözüküyor. Böyle olsa bile -yine, Hocamıza ben de katılıyorum- Avrupa’nın birçok yerinde Türk denildiği zaman zaten bir Müslüman algılanıyor, Müslüman denildiğinde daha çok Türk akla gelebiliyor. Dolayısıyla, böyle bir çoklu ayrımcılık da söz konusu orada. Ama biz özelde de İslamofobi’yi konuştuğumuz için biraz daha İslam düşmanlığı üzerine odaklanalım ve devam ettirelim istersen, yeri geldiğinde de yine sorularımızı soralım. Ama tek bir soruya odaklandığımızda belki çalışılmayan yerden de çıkabilir Mahmut Bey Ağabey, onun için, sunumun bir sonunu görelim.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Her zaman, her yerde ayrımcılık, farklı olana karşı bir ön yargı her ülkede, her toplumda vardır, önemli olan, devletlerin bunu düzenlemesidir. Devletlerin bu anlamda yapacakları yasalarla bu ayrımcılığı engellemesi, devlet adamlarının, siyasetçilerin, medyanın, kanaat önderlerinin...

BAŞKAN – Devletlerin böyle bir derdi var mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Olması gereken bu.

BAŞKAN – Var mı işte, örnekleriniz var mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Örnek olarak şunu verebiliriz: Avrupa’da, baktığımız zaman, son yıllarda...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – CHP’nin programında bu var, ayrımcılığı kaldırıyoruz diyoruz biz iktidara geldiğimizde.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Avrupa’da son dönemdeki özellikle, mültecilere karşı yapılan söylemlere dikkat ettiğimiz zaman, eyalet başbakanının ya da devlet bakanının, içişleri bakanının söylemleri, siyasi partilerin beyannamelerinde var olan söylemler aslında Avrupa’da bu olumsuz yaklaşımın gittikçe yaygınlaştığını gösteriyor. Mesela, örnek olarak ele alırsak, Almanya’da şu anda üçüncü parti konumuna gelen AfD, Alternatif Parti, seçim beyannamelerinde, politikalarında bunları açıkça söylüyor. “İslam Almanya’ya ait değildir, Müslümanlar sınır dışı edilmelidir.” diyen Geert Wilders’in partisi aynı şekilde ya da Avusturya’daki ırkçı partinin, İsviçre’deki Özgürlük Partisinin söylemleri, bunların seçim beyannamelerine yansıyan hususlar...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Amerika seçimlerinde hakeza.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Amerika seçimlerinde Ted Cruz’dan tutun hepsine kadar...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bir kişi hariç tamamı İslam karşıtı dil kullanıyor orada galiba.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Evet, hemen hemen hepsi.

Aslında, sokaktaki eylemin nedeni de bu. Avrupa’da bunun örneklerini verdik, bazı toplantılarda bu sorular gelince, Türkiye’de beş yıldır var olan Suriyeli mültecilere karşı devlet yetkililerinde, siyasilerde olumsuz bir ifade kullanılsaydı toplumda tepki çok daha farklı olurdu. Devlet adamlarının sorumluluğu, siyasetçilerin sorumluluğu, kanaat önderlerinin sorumluluğu burada çok daha önemli. Toplumda o var olan, olabilecek yanlış yönelimlere müdahale edilmesi açısından.

Bu bağlamda, örnek olarak, mesela, Fransa’daki laiklik konusu üzerinden yapılan yasal düzenlemeler, yönetmelikler ve uygulamalar nerede, nereye gidiyor? Baktığımızda, Fransa’da 2004 yılında çıkan ve bunun peşinden belli yönetmeliklerle uygulamaya geçirilen, bir, eğitimdeki ayrımcılık. Eğitimdeki ayrımcılıktan kastımız şu: Dinî kimliğinden kaynaklı olarak, inancından kaynaklı olarak kılık kıyafetin yasaklanması. Hatta, velisinin okul gezisine katılımında başörtülü olduğundan dolayı ayrımcılığa maruz kaldığı hususu. Bunlar Fransa’da yaşanan örneklerden bir tanesi. Marie Le Pen, Fransa’daki ırkçı partinin lideri, okullarda Müslüman öğrencilerin talebi olan helal gıdanın kantinlerde satılmasının da yasaklanmasını talep ediyor ve bunun bazı belediyelerde, bazı okullarda uygulandığını da görüyoruz. Bununla ilgili bazı mahkeme kararları da var, sunumda da bunları sizlere iletacağız. Bazıları uygulamayı iptal etti, bazıları uygulamalarında devam ediyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yahu, kardeş, öyle diyorsun da şu anda cezaevlerine Kur'an sokulmuyor ya. Türkiye'de yaşıyoruz, Türkiye'de. Şu anda cezaevine git, Kur'an'ı sokmuyorlar içeriye. Yani Fransa'yı işliyoruz, ne olur, elimizi vicdanımıza koyalım. Yani kalkıp ayrımcılığı böyle anlatırken iğneyi kendimize batıralım, çuvaldızı başkasına. Şu anda Türkiye'de cezaevlerine Kur'an sokulmuyor arkadaş. Ben geçen hafta gittim, cezaevlerinde bulunan kütüphanelerdeki kitapların listesini aldım, içinde Kur'an-ı Kerim yok.

BAŞKAN – Kur'an-ı Kerim yok muydu Mahmut Bey?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vermiyorlar, içeriye sokmuyorlar.

BAŞKAN – Hayır, hayır, kütüphanede Kur'an-ı Kerim yok muydu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şu anda yok, Kur'an-ı Kerim kütüphanede yok arkadaş.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Mahmut Bey, onun gerekçesi farklı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yahu, Kur'an-ı Kerim ülkemizde eğer cezaevine... Hem İslamiyet'i isteyeceğiz hem de yurt dışındakini yereceğiz... Arkadaş, Kur'an-ı Kerim kütüphanede yok. Yani önce iğneyi kendimize batıralım, sizden istirham ediyorum.

Saygılar.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Mahmut Bey, biliyorsunuz, onun uygulaması çok farklı, dışarıdan kitap sokmanın gerekçesi ama kütüphanede Kur'an-ı Kerim de var, diğer kitaplar da var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben şimdi getireceğim size, iddiamı ispatlayacağım size şimdi.

BAŞKAN – Bakın, ben cezaevlerinde Kur'an-ı Kerim olmamasına...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Veya birlikte gidelim, bu heyet olarak birlikte gidelim; var mı, yok mu?

BAŞKAN – Bir alt komisyon var cezaevlerine ilişkin kurulmuş olan, İnsan Hakları Komisyonu bünyesinde yine.

Ben cezaevlerinde Kur'an-ı Kerim'in olmamasına ihtimal vermiyorum açıkçası. Konumuz da bu değil Ağabey, tam buraya odaklanırsak esas merkezinden çıkarırız işi. Ama bunu gerçekten araştıralım biz de. Adalet Bakanlığı yetkilileriyle konuşalım.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Böyle bir şey varsa kabul edilemez.

BAŞKAN – Böyle bir şey varsa tabii ki kabul edilemez. Ama biz tekrar, Batı'da İslam düşmanlığının sebep ve sonuçlarına dönelim izniniz olursa Ağabey.

Buyurun.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Tabii, biz Yurtdışı Türkler olarak yurt dışı, yurt içi bizim sorumluluk alanımızda değil.

Tabii, yine benzer şekilde, Avrupa'da, Batı ülkelerinde farklı dinî topluluk olarak Müslümanların kamu tüzel kişiliği ya da anayasa, yasalardan tanınan haklarının ya bir kısmında tanımlama sorunu, bir kısmının da uygulama sorunu olarak karşımıza çıktığını görüyoruz. Mesele, birkaç yıl öncesinde çok fazla gündeme gelen, Avusturya'daki İslam Yasası tartışmaları. Aslında, bundan yüz yıl önce Avusturya'da İslam Yasası çıkarılmış olan bir kanun, Müslümanların bir dinî topluluk olarak haklarının verilmesine yönelik. Ancak bu kanunda iki sene önce yapılan değişiklikle bazı haklar ellerinden alındı. Diğer dinlere verilmiş olan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, alınmadı, artırıldı.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – İslam Yasası’nda, diğer dinlere verilmiş olan hakların bir kısım alındı. Bunlar, özellikle, diğer dinlerde talep edilmeyen dinî öğreti...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Somut örnek verir misiniz, onu çok iyi biliyorum. Avusturya’da neyi aldılar, neyi verdiler? Alevilik orada dinî anlamda kabul edildi ve Türkiye bu işe karşı çıktı. Dediler ki: “Kardeşim, ben Avusturya’daki Türk vatandaşının dinî bilgilerini, kendi ülkemde bunu eğitecek param da var, gayet rahat, İslam diniyle ilgili kim bu konuda araştırma yapmak istiyorsa, öğretim üyeliği yapmak istiyorsa, detaylıca incelemek istiyorsa ben bu tür imkânları hepsinde açarım, tüm olanakları veririm.” Türkiye de kalktı, dedi ki: “Ben bu işi engellerim arkadaş. Ben kendi kadromu kendim atarım.” Onlar da bu kadro atamasını kabul etmediler. Etmeyince şu anda Avusturya’yla ilgili böyle bir kampanya başlatılıyor. Avusturya şu anda dinî anlamda, hoşgörü anlamında her türlü imkânı vesaireyi ortaya seren bir ülke. Yani o örnek yerinde değil. Olmazsa isterseniz Avusturya Konsolosunu da çağıralım, bu konuyu dinleyelim. Yani gerçeklere ulaşma adına söylüyorum ben, yoksa, işin doğrusu bu.

Teşekkür ederim.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Sayın Vekilim, bir ülkede dinî gruplara, dinî topluluklara tanınan hakların diğer gruplara tanınan haklar kapsamında değerlendirilerek bir ayrımcılık yapıldığını söylüyorsunuz. Bu bağlamda, şudur: Avusturya hukukunda diğer dinî topluluklara verilen hak da o dinî toplulukların kendi öğretilerini ve kendi kurallarını tanıma hakkı vardır ancak Müslümanlara gelince bununla ilgili bu hak yoktur, bu kaldırıldı. Bu da “Avusturya yasalarına aykırı olmamak kaydıyla.” diye bir sınırlama adı altında yapıldı. Diğer hiçbir dinî toplulukla ilgili bu yok.

İkincisi: Diğer birçok ülkedeki dinî toplulukların elbette ki -küresel bir dünyada yaşıyoruz- başka ülkelerle ilişkileri de vardır, yardımlaşmaları da vardır, destek almaları da vardır. Müslümanlarla ilgili bu uygulamayla Türkiye’den ya da dışarıdan, başka ülkeden destek almalarının önüne geçildi, yasaklandı. Bu, küreselleşmenin olduğu, insan haklarının uluslararasılaştığı bir dönemde çok da doğru bulmadığımız bir uygulama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O uygulama ne zaman?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – 2015’teki bu yasayla.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fetullah Gülen örgütlenmesini görünce adam onu yaptı, tabii, Avusturya’nın esas gerekçesi bu. İşin perde arkası bu değerli üstat. Fetullah Gülen örgütlenmesini görünce Avusturya bu uygulamayı yaptı. Bunu böyle okuyun. Yani şimdi bakın, o eleştirinin arkasında bu var. Yani bir yandan, farkına varmadan, terör örgütü dediklerinize destek sağlamış oluyorsunuz, işin doğrusu bu. Çelişkili durumdasınız.

BAŞKAN – Sunumunuzun bütünlüğü bozulmasın.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sunumu dinleyelim, soruları not alalım, olur mu?

BAŞKAN – Bence öyle yapalım çünkü aksi takdirde, bu sunumun sonunu görememe ihtimalimiz var. Mahmut Bey Ağabey, sizin de izniniz olursa sona bırakalım, sonunda konuşalım.

Evet, o zaman, sunumu bir bütün olarak dinleyelim Mehmet Bey’den.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bu bağlamda, Müslüman toplulukların aslında son elli altmış yıldır Batı ülkelerinde yaşayan yeni bir topluluk olarak yaşadıkları ülkenin idari, siyasi ve sosyal yapısında haklarının tanımlanması, yasal düzenlemelerin buna göre yapılması, bu yasaların da uygulamaya yansması kabullenme, çok kültürlü bir toplum oluşturma açısından önemli. Bu bağlamda, bu, Avusturya’da böyle öne çıkıyor. Almanya’da biraz daha farklıdır. 1949 Federal Anayasa’ya göre, dinî topluluklara kamu tüzel kişiliği olma hakkı tanınmıştır ancak bugüne kadar Müslümanlara ya da İslam’a böyle bir hak, böyle bir imkân verilmemiştir. Bazı eyaletlerde, eyaletlerin medeni hukukuna dayalı olarak din öğretimiyle ilgili olarak talep edilen haklar ise ancak istisnalar oluşturularak ya da kısıtlayarak verilmiştir. Mesela, ilk defa, din dersi verme yetkisi Berlin’de on sekiz yıllık mahkeme mücadelesiyle elde edilmiştir. İşte, Kuzey Ren-Vestfalya bundan birkaç sene öncesinde eyalet olarak Anayasa’da verilmiş olan hakkı ancak kanunla sınırlayarak ve müzakere edilerek verilmesi noktasında bir yasa çıkarmıştır. İşte, diğer üç beş tane eyalette de benzer şekilde, devlet sözleşmeleri bu bağlamda ilerlemektedir. Burada kastımız, ifade etmek istediğimiz husus şu: Bugün Avrupa’da, 5-5,5 milyon civarında Türk ama diğer Müslüman ülkelerle birlikte bu rakam değişiyor, 25-35 milyon arası bir Müslüman toplum var. Bunların hakları, bunların beklentileri yasal sistemde diğer dinî topluluklara verildiği şekliyle tanımlanmıyor. Bizim ayrımcılıktan kastımız bu buradaki.

Bir diğer husus ise şu: Demin sayın vekilimin ifade ettiği, özellikle, vatandaşlık ve etnik köken ayrımıyla ilgili husus. Bunu da örnek olarak Hollanda üzerinden bu tartışmayı ya da buradaki örneklendirmeyi yapmak istiyoruz: Hollanda, etnik köken tartışmasının en çok yapıldığı ülkelerden birisi, hatta, aslında Avrupa’da bazı konularda farklı uygulamaların da ilk ortaya çıktığı ve tartışıldığı ülkelerin başında geliyor. “Allokton” ve “otokton” kavramları etnik kökenlilerin istatistiklerinin tutulması, uygulamaların ve düzenlemelerin yapılmasında kullanılan temel ayrım. “Otokton” esas itibarıyla o coğrafyada tarihsel azınlık olarak kabul edilen, “allokton” ise sonradan gelen göçmenler olarak yani göçmenlerden oluşan azınlık grubu olarak ayrıştırılmaktadır. Bu da eğitim sisteminde, toplumun bütün aşamalarında bir algının oluşmasına zemin oluşturacak şekilde de kullanılmakta. Vatandaş olmaları tek başına bir anlam ifade etmiyor, yine bu etnik kökene göre ayrımcılık yürüyor. Ancak, bunun karşılığında, bir azınlık hakkı ya da azınlık hukuku olarak da tanımlanmıyor, böyle bir ayrım da yok. Mesela, burada bir örnek var, Hollanda sosyal bilgiler ders kitabında yer alan bir tanım, İngilizcesi, ben Türkçesini şöyle ifade edeyim, diyor ki: “Allokton, etnik ya da farklı özellikleri itibarıyla ülkemizdeki orijinal yerlilerden ayrıştırılan kişilerdir.” Bunu Hollanda sosyal bilgiler ders kitabından tanımlıyor. “Mesela, Almanları ve Belçikalıları biz ‘allokton’ olarak tanımlamayız. Ama Türk misafir işçilerin çocukları -ki bunlar burada doğuyor, Hollandaca, Flamanca konuşmasına, çifte vatandaşlığı olmasına rağmen- ‘allokton’dur.” Yani bu, okuldaki ders kitabında var olan bir metin, ayrımcılığı o seviyede yaşıyoruz. Kişinin benlik inşası burada oluşuyor.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Peki, bunların eğitim dili konusundaki yaklaşımları nasıl?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Eğitim dili Felemenkçe ama istediği zaman, özel hukukunda...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Yani kendilerine ait olan, Alman ve diğer Avrupa halklarını kendilerinden kabul edip kendi köklerinden olana kendi eğitim dili...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Var, mesela, Alman Anayasası’nda, Almanların bazı eyaletlerin hukukunda da var. Mesela, Almanya’da beş altı tane “otokton” azınlık olarak kabul edilen topluluk var, bunlara miras, köken dille ilgili öğretme yükümlülüğü tanımlıyor. Hollanda’da Friesland’in var sadece.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bahsettiğim şu: “Otokton” olarak kendilerinden kabul ettiklerine resmî dil olarak kendi eğitimlerini kendi resmî dilleriyle mi veriyorlar? Yoksa bunların da aidiyetlerine göre onlara ayrı bir resmî dille eğitim veriyorlar mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Şöyle: Mesela, bu otoktonların bir kısmını, bazı ülkelerde, onların köken dilinin eğitimiyle ilgili olarak hak tanıyor, hatta imkân da sağlıyor ancak diğer dillerin, mesela Türkçenin öğretilmesiyle ilgili “Tamam, öğretebilirsiniz.” diyor, serbest bırakıyor...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Değil, sormak istediğim köken dilinin öğrenimi değil, köken dilinde eğitim yapma meselesi.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Hollanda’yı bilmiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok Hocam, belediyeler öğretiyor, onu sorduk biz.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI GİZEM KOLBAŞI – Hollanda’da sadece Hollandaca dil eğitimi var.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Resmî dili Hollandaca.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI GİZEM KOLBAŞI – Evet, eğitim dili Hollandaca ama Avrupa Birliği dillerinde dil eğitimi veriliyor ama bunların arasında Türkçe yer almıyor. Bunun nedeni de AB dilleri arasında yer almaması ama daha öncesinde ana dil eğitimi kategorisinde Hollanda’da Türkçe vardı.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Cevabımı aldım ben.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bunun yanında, şöyle bir şey de var: Mesela, İsveç’teki uygulama biraz daha farklı dil konusuna girdiğimizde. İsveç, köken dilinin, ana dilinin eğitimini, hatta bu dilde eğitimi de yasal olarak da destekliyor ihtiyacı olduğu zaman. Bu anlamda onun uygulaması biraz farklı. Almanya’daki durum, bu anlamda, çift dilli eğitime imkân tanıyor ama uygulamada şu ana kadar, çift dilli eğitim, bildiğimiz, 10-12 okulda Türkçeyle ilgili sadece sınıf açımı var, bunda da materyal ve kontenjan eksikliği ayrı bir tartışma konusu. Ancak, Almanca-Fransızca, Almanca-İngilizce çift dilli eğitim müesseseleri çok fazlasıyla var Almanya’da.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – E, söyleyelim, o çift dilli eğitim meselesi Millî Eğitim Bakanlığı müfredatında değil, bu, tamamen, o seçimler derslerdir. Belediyelerin vermiş oldukları imkânlar dahilinde isteyenler gönderebiliyor. Yani, resmî anlamda Millî Eğitim Bakanlığında böyle bir olay yok. Çünkü, biz bunu eğer yanlış anlatsak Türk kamuoyuna farklı yansımaları olacak. Bunun doğrusu... Onu biz çok merak ettik, bu dillerle ilgili eğitim öğretimle ilgili... Yani, bazı eyaletlerde belediyelerin desteklemeleriyle, aynı bizde nasıl seçimler ders vesaire varsa o anlamda olduğu şeklinde. Yani, yoksa, ana dilde eğitim şeklinde bir müfredat yok değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – “Millî Eğitim Bakanlığı kapsamında yok.” diyor.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Hollanda’da eğitim kurumları belediyelerin yönetimindedir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte bunu açın yani yoksa sıkıntı yaşayabilirsiniz bence.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Ülke ülke farklı uygulamalar var, temel itibarıyla, bunların farklılaşan hususları, işte, Hollanda’da ana dilin öğrenimiyle ilgili belediye desteği de yok, Türkçede yok, Hollanda bunu kaldırdı.

Almanya’da bazı şehirlerde, mesela, bizim “TTK dersleri” dediğimiz, Türkiye’nin desteklediği, Türkçe ve Türk kültürü dersleri var ancak Türkçeyi ya da başka bir dili yabancı dil seçmeli dil dersi olarak koyma okul yönetimlerinin yetkisinde. Burada ifade ettiğimiz yasal olarak yetki, azınlık dili olarak kastettiğimiz, işte, Almanya’daki o otokton 5-6 azınlık ya da İsveç’teki uygulama biraz daha farklı. Bu bağlamda, etnik ayrıştırma, maalesef var Avrupa’da. Özellikle, Hollanda’daki üçüncü, dördüncü nesle kadar giden bu ayrıştırma devam ediyor. Annesinin ya da babasının, kendisinin orada doğması, çifte vatandaşlığa sahip olması da yeterli değil, annesinden ya da babasından birisinin, bu ülkelerde yani başka ülkelerin vatandaşı olması da yeterli. Bu bağlamda, bunu istatistiklerde, entegrasyon raporlarında, suçların tanımlanmasında, hepsinde görebiliyoruz, Hollanda’daki uygulamayı.

Bir diğer alan, Avrupa’da ayrımcılık olarak, yine, göçmenler ve göçmenlerde Müslüman ya da Türklerin yaşadığı husus, aile birleşimi yasal düzenlemelerinde görüyoruz. Bu aile birleşimi iki husus; bir, vize; iki, evlilik yaşıyla ilgili hususlar. Bununla ilgili baktığımız zaman, neden ayrımcılık... Bu düzenleme bütün herkese hitap etse, ayrımcılık olarak tanımlamayız ancak bu düzenleme belli istisnalarla uygulanmaktadır. Mesela, evlilikte, Danimarka’da 24 yaştır, diğer ülkelerde 21 yaş sınırı olarak getirilmiştir. Bu da daha çok yine diğer üçüncü ülkelere uygulanan bir husustur şeyde baktığımız zaman. Entegrasyon... Dil mesela, aile birleşimi vizelerindeki dil şartı. Bu dil şartı, Avrupa Birliği üyesi ülkeler, Japonya, Kore, Avustralya, Amerika gibi ülkelere uygulanmamakta yani 50-60 civarında ülke istisna bırakılmakta, diğer ülkelere uygulanmakta. Diğer ülkeler de çoğunlukla Asya, Afrika ülkeleri, Müslüman ülkelerdir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada vatandaşlarımız iptal davası açtı, mesela örneği Almanya’da var, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşıdı. Orada siz Yurtdışı Türkler birimi olarak ne tür katkıda buldunuz onlara mesela? Mesela, burada şöyle bir sıkıntı daha var vatandaşımızın bize ilettiği, gidince biz diyorlar ki: “Diğer ülkelerde çifte vatandaşlıkla ilgili müracaat ettikleri zaman -örneğin Almanya - kabul ediyor ama Türkiye’de diğerlerine diyor ki ‘Vatandaşlığımızı çıkarın, biz öyle Alman vatandaşlığını kabul ederiz.’” Bahsettiğiniz 21 yaşından sonra ama diğer ülkeler vatandaşını vatandaşlıktan çıkarmıyor, kabul etmek zorunda kalıyor, Türkiye bunun karşısında, vatandaşını vatandaşlıktan çıkarıyor, Alman’ı öyle vatandaşlığa kabul ediyor. Yani, diğer ülkelerin bu durumu karşısında biz de vatandaşımızı vatandaşlıktan çıkarmadan bu başvuruların kabulü hususunda zorlayamaz mıyız? Bununla ilgili girişimlerinizi de bununla birlikte açıklarsanız seviniriz.

Teşekkür ederim.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Orada da ayrımcılık var işte, ayrımcılık her yerde devam ediyor.

BAŞKAN – Muhtemelen sadece Türklerde de değildir o.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Türklerde değil sadece, bu 50-60 ülke dışında...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hepsinde var, biz çıkarıyoruz, onlar çıkarmıyorlar vatandaşlıktan. Biz burada vatandaşımızı çabuk gözden çıkarıyoruz.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Şöyle Sayın Vekilim: “İkamet vize” dediğimizi aile birleşimiyle ilgili uygulamada bu 50-60 ülkelik istisna var, diğerlerinde, bu, işte, yakınlarıyla evlilikten, yaş şartı, dil şartı gibi birçok husus var. Bu bizim temel ayrımcılık olarak kabul ettiğimiz husus.

Yine, vatandaşlık hukukuna gelince, vatandaşlık hukukunda şöyle bir durum söz konusu: Almanya’nın vatandaşlık yasasında 9 istisna madde vardır. Bu 9 istisna maddeden bir tanesi kendi ülkesinin vatandaşlığından çıkmaya izin vermemesi şartıdır. Maalesef, Türkiye’de, bu, 1995 yılında

kaldırıldı. Keşke o zaman kaldırılmasıydı, bu sorun yaşanmazdı. Bizim de kanaatimiz aynı ama 1994-1995 yılında kaldırıldı galiba, o zaman pembe kart uygulaması getirildi. Mesela, bunu en çok hangi ülkeler, İran, Yunanistan vatandaşlıktan çıkarmıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 1995’te değil canım, Vatandaşlık Kanunu yeni değişti.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Efendim, vatandaşlıktan izinle çıkarılması yasası 1994-1995 yıllarında geldi, o tarihte geldi, 2009’daki yenilenme onun devamıdır. Hatta, bunun tekrar getirilmesi konusunda çok fazla tartışmalar yaşandı ancak ondan sonra girilen uluslararası birçok anlaşmalarla bunun sıkıntılarından dolayı tekrar gündeme gelmedi ama bu yeni kalkan bir husus değil Sayın Vekilim. Aynı kanaatteyiz. Belli ülkeler bu istisnadan yararlanıyor ama bu dediğimiz düzenleme 1994-1995’te yapıldı. Bu ABAD kararları olsun, AİHM kararları olsun, bu konularda biz Türkiye olarak elçiliklerimiz, kurum olarak bizler mümkün olduğunca katkı sunmaya çalışıyoruz ancak ABAD kararlarının uygulanmasında en fazla direnen ülke Almanya. Bunu açıkça da söylüyor İçişleri Bakanı, Adalet Bakanı “Biz bu kararın uygulanmaması için çıkan kararlarda gerekli her adımı atacağız.” diyorlar. Burada birkaç örnek var mesela: Hollanda’nın koymuş olduğu gelir şartı normalde yüzde 100, Türklerden veya diğer toplumlardan yüzde 120 olarak talep etmişti. Bu yüzde 120 ABAD’daki mahkeme mücadelesi sonucunda kaldırıldı, iptal edildi. Danimarka’nın vatandaşlığıyla ilgili olan bir kararın AİHM’e getirilmesi. Bu, Gana ve Togolu bir ailenin AİHM’e getirdiği bir karar. Danimarka bağlılık şartı koyuyor. Bu bağlılık şartlarını tanımlarken kendi ülkesiyle geliş gidişinden, kültürel ilişkisinden tamamıyla aidiyetini koparmasına yönelik taleplerinin iptaline yönelik bir dava ve bu AİHM’de kazanılan yeni bir karardır. Aile birleşimlerini uygulamaya yönelik ya da vatandaşlıkla ilgili benzer birçok örnek var ama ABAD kararları, maalesef, çok fazla uygulanmıyor. Daha da önemlisi, AB ortaklık hukukunun gerektirdiği ya da onun sağladığı hakları ortadan kaldırmaya yönelik girişimler sürekli olarak AB üyesi ülkeler tarafından yapılmaktadır. Bunların daha da ötesinde AB ortaklık hukuku var, bizim hiçbir zaman bu zemini kaybetmememiz gerekiyor. Hepsinden çok daha fazla hak tanınmaktadır.

Demin, yine, gündeme getirilen, üçüncü başlık olarak yaşadığımız, toplumdaki İslam karşıtlığı ve bu İslam karşıtlığından kaynaklı eylemleri tetikleyen unsur, siyasi partilerin söylemleri. Burada, Almanya’da Alternatif Partisinin -AfD’nin- söylemleri, Hollanda’daki Özgürlük Partisinin söylemlerinden örnekler, yine Amerika’daki örnekleri demin de ifade etmiştik, biraz zaman darlığı nedeniyle bunun üzerinde çok daha fazla örneklendirmeden geçmek istiyorum.

Tabii, bunlara, olumsuz gelişmelere baktığımız zaman, birçok anlamda, olumsuz gelişmeler birçok alanda yaşanmakta. İstihdam ve eğitimde İslam düşmanlığının sonucu ayrımcı tutum... Demin, sizlerin de ifade ettiği bu husustaki ayrımcılık birçok alanda yaşanmakta. Sadece işe alım süreci değil, iş yerindeki uygulamalara da yansımakta. İşe alımda kişinin CV’sine yazmış olduğu bildiği yabancı dil olarak Türkçe, Arapça, Farsça gibi dilleri ifade etmesi de bu ayrımcılıkta ya da işe alımda etkileyen unsurlar olarak karşımıza çıkmakta. Yaşadığı semt, işte, Almanya’da Köln’de Mülheim’de yaşayan ya da işte Belçika’da yine Türklerin yoğun yaşadığı semtlerde yaşayan kişilerin yaşadığı semtler üzerinden de işe başvurularında ayrımcılığa uğradığını görüyoruz. Bu birazda toplumda özellikle göçmenlerin genel toplum üzerine yük oluşturduğuna yönelik, işsizlik oranları ve bu anlamda yapmış olduğu çalışmalar itibarıyla bir yük oluşturduğu algısı ve şiddeti de besleyen temel algıları nefret suçlarının başında geliyor. Hatta bazı kavramlar oluştu bazı ülkelerde baktığımızda hani oranın argosunda; işte, “işsiz göçmen” ya da “beleşçi göçmen” gibi kavramlar artık böyle argo tabirde oturtmaya başlandı, maalesef.

Gençlik daireleri uygulamaları: Bunlara Türkiye de son beş altı yılda fazlasıyla tanık oldu. “Gençlik dairesi” dediğimiz, aslında, birçok ülkede var olan çocuk koruma daireleridir. Almanya’da gençlik dairesidir, Hollanda’da gençlik dairesidir, Amerika’da sosyal servistir, Avustralya’da “Human Services”, insan hizmetleri departmanıdır. Bunların uygulamalarında, ailelerinde yaşanan ya da var olduğu düşünülen, çocukların gelişimini etkileyen ya da etkileyeceği düşünülen sorulara, tehditlere karşı bu kurumların ailelerinden çocukları alıp geçici ya da sürekli bakıma vermeleri sürecidir. Bunda, yasalara baktığımızda, yasaların dili, aslında, şey itibarıyla sorunlu değil. Yasaların dilinin hepsinde, alınan çocuğun hangi kültür ortamından alındıysa aynı kültür ortamında yetiştirilmesine yönelik uygulamaları zorunlu kılıyor. Ancak, uygulamaya geldiğimizde, maalesef, bu aynı şekilde işlemiyor. Bunun da uygulamada birçok mazereti her zaman sunulmakta. Birincisi, yeterince koruyucu aile olmaması. Ya da bu kurumların çalışanlarının farklı kültürlere göre yetiştirilmemeleri, bunlara göre hizmet içi eğitimden geçirilmemeleri birçok yanlış uygulamanın doğmasına neden olmakta. Hatta, ben size çok daha ileri giderek, bazı ülkelerde siyasilere ya da yetkililerin kullandığı dilde “Çocukları alacağız ve bizim değerlerimize göre yetiştireceğiz.” şeklinde bu dili, bu söylemi kullanan yetkililer de var. Bu, Hollanda’da da karşımıza çıktı, Almanya’da da karşımıza çıktı, çıkıyor da maalesef.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Geçen sene Hollanda’ya gittik.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bizden bir arkadaş vardı, evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vardı, siz yoktunuz.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Heyette arkadaşlarımız vardı, Hollanda’daki örnekte. Hatta bizim Türk vatandaşlarımızla yapılan toplantıda şunu söylüyorlar Sayın Başkan: Bir, bizim Türk vatandaşlarımız koruyucu aileliği kabul etmiyor, kimse almıyor. İki, Hollanda örneğindeki dediğiniz çocuk... Kişi yirmi dokuz yaşında ve akli melekeleri yerinde olmadığı için resen emekliye ayrılmış. Aile getiriyor, Sivas’ta aynı şekilde bir hanımefendiyle burada evlendiriliyor, evlilik yapıyor. Hollanda’da suni ilhak sistemiyle döllenme gerçekleştiriliyor, çocuk dünyaya geliyor. Hastanedeyken, o çocuk dünyaya gelmeden önce, doktor kadınla göz temasını kuramıyor, ilişki kuramıyor. Diyor ki yani “O uzun süreç sonucunda bu kadının bu çocukla temas kurması bu çocuğun gelişimi açısından mümkün değildir.” Çocuk dünyaya gelir gelmez devlet kalkıp, dediğiniz gibi, alıyor ve koruyucu aileye teslim ediyor. Feryatlar döndü Türkiye’de, basında, her şeyde ve bunun üzerine İnsan Hakları İnceleme Komisyonu olarak Sayın Sefer Üstün Bey’in Başkanlığında gittik. Sefer Bey’in kendisi de hukukçu, Yargıtaydan hukukçu aldık, sizden temsilci arkadaşlarımız geldi, bizler komple gittik. Yani, hakikaten, baktık ailenin durumuna, ya Allah rızası için bu, Türkiye’de olsa bizde Çocuk Esirgeme Kurumu var, benzeri kurum, Çocuk Esirgeme Kurumu çalışırsa aynı şekilde Türkiye de bunu yapar. Orada bu algı öyle bir idare edildi ki en sonunda o karar öyle çıktı ki yani hakikaten bu çocuğa bakamaz durumda aile. Orada bu kötü örnekleri mesela çok fazla şey yapamadık. Bu ayrımcılığı biraz da kendimiz yaratıyoruz. Mesela, Danimarka ve İsveç’e yine gittik, devamıydı, dediler ki: “Bize karşı ayrımcılık yapıyorlar, biz burada erkek çocuklarımıza evlendirecek kız bulamıyoruz.” Niye? Kızlar okuyor, erkekler okumuyor. Okuyan Türk kızımız “Ben okuduğum için, okumayan erkekle evlenmem.” deyip yabancıyla evleniyor, bizim Türk erkekimiz de orada evlenecek kadın bulamıyor. Böyle sıkıntılar da var.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Çocuk koruma dairelerinin, hangi ülkede olursa olsun, elbette ki bütün vakaların haksız bir şekilde gerçekleştiği değil, çocuğun haklı nedenlerle de olsa aileden alındıktan sonra ki uygulamalardaki sorunları daha çok tartışıyoruz. Bazı vakalar haksız ve gerekçesi doğru olmayan şekilde gerçekleşmiştir, bunun birçok örneği vardır. Almanya’da şu anda tahminimiz 7 bin civarında Türk çocuğunun olduğu... Bunlarla ilgili sağlıklı bir veri maalesef yok çünkü büyük bir kısmı aynı zamanda Alman vatandaşı olduğu için Almanya bilgi vermiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bununla ilgili burada da şöyle bir şey var, dediler ki: Almanya, çocuğuna kötü muamele yapan aileyi ihbar edene 5 bin euro ikramiye veriyor. Hani bizde nasıl vergi kaçırana ihbar edince yüzde 10 ikramiye, cezası, vesairesi var ya şu anda da, bu şekilde ihbar edene devlet ikramiye veriyor denildi ve ikramiye verildiği için benim komşum, üstadım aile içindeki sorunları bilir, o ihbar ediyor, diğeri ihbar ediyor, bu müessesenin bu şekilde çalıştığını söylediler bize. Yani bunu da bilgilerinize arz etmiş olayım. Çünkü, ekonomi uğruna insanlar maalesef her şeyi yapabiliyor. “Benim asıl amacım, çocuğu korumak. Bana böyle bir ihbar gelmişse, senin müessesende nasıl çocuk koruma kanunu varsa, sen nasıl koruyorsan ben de çocuğu korumak zorundayım.” diyor, asıl menfaati bu. Yani oradaki ihbarları gözden kaçırmayın.

Teşekkür ederim.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Yani, en azından bizim bilgimiz dâhilinde herhangi bir resmî ya da kanuni bir uygulamada bir ihbarın ödüllendirileceğiyle ilgili bir bilgimiz yok. Şu kastediliyorsa: Çocuk bakıcı ailelerin ücret alması, evet, Almanya, Hollanda, her ülke bakıcılık yapan ailelere belli bir aylık veriyor, ücret veriyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, Almanya’da bu uygulama var.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Burada daha çok okuldaki ya da anaokulundaki öğretmen, doktor gibi kurumlardan ya da profesyonellerden gelen ihbarlar dikkate alınıyor. Uygulamada şöyle bir şey her zaman iddia edilebiliyor: Yeterince Türk ya da Müslüman bakıcı aile yok. Bu biraz ondan kaynaklanmıyor, bu bakıcı aileleri oluşturmak da yine devletin görevi. Kanun o kuruma -Almanya’daki Jugendamt’ta- bir görev vermiş, demiş ki Müslüman ya da Türk aileden aldığın bir çocuğu yine aynı kültürdeki bir aileye vermek zorundasın. Kanunun gereğini yapmak yani Müslüman ya da Türk aile bulma görevi de o kurumun yapması gereken bir çalışmadır. Bu bağlamda alıp “yok” mazeretiyle kilisenin ya da ailenin istemediği bir kuruma vermesi bu anlamda bir ayrımcılık oluşturuyor ve mağduriyetler oluşturmakta, çocuğu kültüründen gittikçe uzaklaştırmakta.

Benzer şekilde STK’lara yönelik araştırmalar, bu Türk SKT’ları olsun, diğer ülkelerden gelen Müslüman STK’ları, dinî cemaatlere yönelik baskılar ve araştırmalar, mesela Almanya’da son üç beş yıldır gördüğümüz camilerde kimlik kontrolünden tutun da güvenlik esaslı politikaların merkezine oturturma. Bütün bu çalışmalarda baktığımız zaman şu tabir kullanılıyor: “Radikalleşmenin önlenmesi” “country violent extremism” dedikleri “aşırı şiddetle mücadele” var olan Müslümanlara yönelik tüm uygulamalar, tüm programlar bunlar üzerinden şekilleniyor. Ancak, bugün Avrupa’da yaşanan şiddet eylemleri Müslümanlara karşı yapılan, Türklere karşı yapılan şiddet eylemleridir. Bunu uygulayan, daha çok yine aşırı sağ ya da ırkçı dediğimiz kitleler. Maalesef bugün artık buna aşırı ya da çok da marjinal diyemiyoruz çünkü yüzde 30, yüzde 40’lara varan oylar almakta bu partiler, ırkçı dediğimiz, aşırı sağcı dediğimiz partiler merkeze yerleşmiş durumdadır, marjinal demenin ötesine geçti.

Sünnet yasağı, çocuk hakları en çok uygulamada gördüğümüz hususlar, helal kesimle ilgili yaşanan sorunlar, buna karşı yürütülen propaganda...Bugün her dinin ya da farklı dinlerin, farklı kültürlerin ihtiyaç duyduğu ya da onların gerekli duyduğu yemek standardı -bu Budizmde farklıdır, Yahudilikte farklıdır, Müslümanlıkta farklıdır- koşere karşı uygulanan politika ya da söylem aynı şekilde Müslümanlara karşı uygulanmıyor. Mesela, Avusturya'da helal kesime yönelik ciddi bir kampanya yürütülüyor. Bunu da biraz da helal kesimi uygulayan kesim o danışmanlık firmalarının aldığı ücreti camilere, radikallerin finansı için kullanıldığı iddiasıyla bunun önüne geçilmeye, helal kesimin de aynı şekilde bir kültürel ayrışmanın unsuru olduğu kabul edilmekte ve bu anlamda söylem geliştirilmekte maalesef. Cami inşalarına yönelik yasaklar... Herhâlde bunu çok kapsamlı şekilde Diyanet İşleri Başkanlığımız anlatmıştır, bununla ilgili çok fazla girmeyeceğim.

Mesela Hollanda'daki Özgürlük Partisinin seçim beyannamesi: "Tüm camileri kapatacağız." resmî seçim beyannamesi ve seneye seçim var ve şu anda da yüzde 28, yüzde 29'du, yine yüzde 30'ların üzerinde görünüyor, iktidara da gelebilir.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Türkiye'de bir parti "Kiliseleri kapatacağım." dese ne olur?

BAŞKAN – Harbiden ya.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Seçim beyannamesi. Almanya'da afd'nin yine benzer şekilde uygulamaları var.

Tabii, olumlu bazı uygulamalar var, bunlardan da bahsedelim yeni yeni, ancak bunların mevzuatın ötesine geçtiği noktada çok da ikna edici bilgiler yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada Başkanlığımızın bir girişimi oldum mu Özgürlük Partisinin o söylemine karşı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Tabii, bir ülkenin siyasi partisi onu oradaki Büyükelçiliğimiz oradaki...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Muhatabı siyasi olmalı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İktidar da siyasi işte. Ne oldu iktidara, bir girişim oldu mu bünyenizde? Bu ülke aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi inanç özgürlüğünü, hepsini kabullenmiş durumda, vicdan... Bilmiyoruz da...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Şimdi, baktığınız zaman, Avrupa'daki çıkan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani bizde görüşüyoruz, bir şey olunca iktidar partisi hemen "Kardeşim, siz ne yapıyorsunuz?" diyor. Yani, burada hiçbir şey görüşüldü mü, bir şey yapıldı mı acaba?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Temel yaklaşımı şu vadin başlığı: "Hollanda'yı İslam'dan arındırma." Siyasi seçim beyannamesinin ya da siyasi programın başlığı bu. Mesela "PEGİDA" vardır çok yaygın yani Almanya'da çıkan, bugün afd'nin de sosyolojik tabanı diyebiliriz bir anlamda, "PEGİDA"nın açılımı da odur yani "Avrupa'nın İslamlaşmasına Karşı Popüler Halk Hareketi" gibi bir anlamı vardır, bir adı vardır. Temelde hepsinin yaklaşımı bu zaten, Avrupa İslamlaşamaz. İslam kötü, tehlikeli, arkaik, ilkel bir din olarak kabul edilir, bunun da yansımalarıyla ilgili maalesef benzer birçok partinin şeyinde var bu anlamda. Mesela camilerin, okulların yasaklanması var, Kur'an'ın yasaklanması var, yine Hollanda'daki partinin beyannamesi, afd'nin parti beyannamesinde olan şeyler, "İslam Almanya'ya ait değildir. İslam'ı eleştirme hakkı bulunmalıdır. Camilerin yurt dışından finanse edilmesi ortadan kaldırılmalı. İslami dini

cemaatlere kamu tüzel kişiliği statüsünün verilmemesi. -1949 Federal Anayasa'nın verdiği hak, demin bahsettiğim, maalesef bugüne kadar zaten verilmedi, sadece medeni kanun çerçevesinde birkaç yerde bazı uygulama var- Kur'an kurslarının kapatılması. Okullardaki din dersinin kaldırılmasına yönelik, yerel kesimin engellenmesine yönelik..."

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, o helal kesim şey yani uluslararası ilişkilere baktığımız zaman bu sermaye ilişkisi üzerine kuruluyor ve çoğuna da baktığımız zaman genellikle Körfez ve Arap ülkelerindeki bu kültürel sorunların tamamını bize ihraç ediyorlar. Mesela, bu bahsedilenlerin çoğu Körfez ve Arap ülkelerine ait kültürel özellikler, sermaye üzerine biz bunu nasıl Türkiye'ye ihraç edebiliriz... Yani, biraz da sermaye kesiminin şeyi de var bu konuda.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Helal kesim, bütün Müslümanların talebi olan bir hak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Doğru ama o koşullarda yapıyor mu, o da ayrı bir sermaye ihracı. Yani, mesela, biliyorsunuz, burjuvazi, kazanabilmek için parasal anlamda her türlü yolu mübah sayıyor. Yani, bunu da inkâr etmemek lazım.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Yahudilerin bu anlamdaki koşere uygun kesimleri hiçbir şekilde benzer bir söyleme maruz kalmıyor, uygulamaya da maruz kalmıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama, işte bizdeki bu inanç özgürlüğü, o kadar kötüye kullanıldı ki, o kadar dinî istismar ettiler ki her şeye alet ettiler.

BAŞKAN – Mehmet Bey, sizin sunumunuzun devamı var mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bir iki slayt kaldı, bitiriyorum hızlı bir şekilde.

Yapılan bazı çalışmalardan kısaca bahsetmek istiyorum. Elbette ki ayrımcılıkla bizim Avrupa'daki, yurt dışındaki Türk toplumunun, sivil toplum kuruluşlarının bu anlamda insan hakları ayrımcılıkla mücadele konusunda kapasite geliştirmesine yönelik programlar, AGİT'le birlikte yaptığımız eğitimler var. Bu anlamda, değişik uluslararası platformlara, toplantılara katılarak gündeme getirilmesiyle ilgili çalışmalar var. Bizim yurt dışında görev yapan personelimizin eğitilmesine yönelik çalışmalarımız, şu anda hazırlıklarımız var, bütün kamu kurumlarının benzer alanlarda bir bilinç ve farkındalık oluşması, muhatap oldukları toplumların, Türk toplumunun ya da sivil toplum kuruluşlarının bu noktada yönlendirilmesine yönelik bazı çalışmalar da planlanıyor.

Genel olarak şöyle söyleyebiliriz: Bu, bir Avrupa'da var olan, Batı'da var olan İslam karşıtlığı, İslam karşıtlığının nedenleri, bu nedenlerin yansımaları, bireylere ya da topluma yönelik tehditleri, hatta daha da ötesine geçerek ikili ilişkilere, bölgesel ilişkilere, küresel ilişkilere etkileri, bunlarla mücadele sadece bir kurumun, birkaç kurumun ya da bir toplumun yapabileceği bir çalışma değil. Ama birilerinin elbette ki burada başı çekmesi gerekiyor. Uluslararası kuruluşlarda ciddi anlamda bir iş birliği zemini geliştirilmesi gerekiyor. Türkiye'de kamunun, elbette ki kamu birimlerin, sivil toplumun, akademinin, üniversitelerin bu konuda çalışma yapması, yasamanın bu başlatmış olduğu çalışma çok önemli, uluslararası hukukta maalesef İslam karşıtlığı herhangi bir yerde tanımlanmıyor, herhangi bir, ne uluslararası bir metinde ne de ulusal hukukta yok ama diğer bahsettiğimiz birçok konuyla ilgili bazı ulusal hukukla, ulusal kanunlarda ya da uluslararası kanunlarda metinler var. Sizlerin alt komisyonun yaptığı çalışmanın sonucunda ortaya çıkacak tablo belki buradan sonrasında bilmiyorum Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir ulusal yasanın İslam karşıtlığının ve bunun uygulamaların suç sayılmasının Ceza Kanunu'nda yer alması...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Var. Ayrımcılık Yasası...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Ayrımcılık Yasası'nı... Bu özel olarak Avrupa'da, Batı ülkelerinde antisemitizm özel olarak tanımlanmıştır, diğer bazı ülkelerde özel olarak tanımlanan şey vardır. Bunun özel olarak tanımlanması uluslararası hukukta ve ikili ilişkilerde belki bir zemin sağlar. Bir yerden başlatılması gerekiyor çünkü İslam Konferansı Örgütü ya da İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin Birleşmiş Milletlerin ayrımcılıkla ilgili metinlerine 1995 yılından beri bunu sokma çabası var, maalesef bugüne kadar başarısız. Birleşmiş Milletlerin insan haklarıyla ilgili bildirgelerine, ayrımcılıkla bildirgelerine metinlere bu girdirilemedi. Daha çok yumuşak ifadelerle geçirilmekte. Nefret suçları bağlamında ifade edilmekte ama nefret suçları bağlamında özel olarak da tanımlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Bunun dışında bazı ülkeler artık bu dinî eleştirinin ya da dine karşı hakaretin suç olmaktan çıkartılmasına yönelik yasal düzenlemeler de yapıyor. Mesela 2009 yılında Hollanda'da İslam'ı kanser tümörü olarak tanımlayan bir şarkı sözünden dolayı şarkıcı mahkemeye verildi. Mahkeme bununla ilgili "suç değildir" kararı verdi. Daha sonrasında Hollanda'daki dine hakaret yasası kaldırıldı 2012'de. Yine 1980'lerin başında yine Almanya'da Paderborn'da "Turken raus" ifadesini mahkeme, ırkçı söylem olarak kabul etmedi, 1980'lerden bahsediyorum. Bunun gibi uygulamalar var. Bunun için, bir yerde bir ulusal ya da uluslararası metnin artık zemin teşkil etmesi gerekiyor. Biz bu alt komisyonun çalışmasını bu anlamda çok önemli buluyoruz, bunun bu boşluğu dolduracağına inanıyoruz. Bizim başkonsolosluklarımız bünyesinde görevli hukuk danışmanlarımız var Bunlar daha çok, yine, bu bağlamdan ziyade diğer medeni hukuk ya da sosyal, iş hukuku gibi alanlarda destekler veriyor, danışmanlık destekleri veriyor. Belki bunların görev alanları geliştirilip daha fazla bu alanlarda çalışma yapmaları, destek vermesi sağlanabilir.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Affedersiniz, orada "Avrupa'daki hukukçuların" ifadesi, genellemesi var. Altteki konsolosluk dışındaki... "Avrupa'daki hukukçular"dan kastedilen kimler? Onlarla ilgili neler yapılabilir? Yani son 3'üncü madde: "Avrupa'daki hukukçularımızın artan İslam karşıtlığıyla ilgili yasama, yürütme ve yargıdaki süreçleri takip etmesi."

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Avrupa'da, baktığımız zaman biz şu ana kadar yaklaşık 800 civarında Türk hukukçuyla değişik toplantılar yaptık, uluslararası hukuk seminerleri çerçevesinde değişik programlar yapıyoruz, toplantılar, eğitimler yapıyoruz. Bu çerçevede...

BAŞKAN – Oradaki hukukçuların...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Tabii tabii, orada yani Almanya'da, Fransa'da...

BAŞKAN – ...belli bir şemsiye altında, bir STK'da örgütlenmesi var mı?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Tek bir STK'da örgütlü değil ama değişik ülkelerde, Hollanda'da var Türk Hukukçular Birliği, Avusturya'da var. Ama bu, bizim 2011'den beri yaptığımız bir çalışma, değişik alanlarda eğitim programları yapıyoruz. Bunlardan birisi, başlıklardan bir tanesi de yine ayrımcılık, insan hakları ya da İslam karşıtlığı kaynaklı suçlar. Şunu gördük: Bu konuda uzmanlaşma ve bilgilendirme biraz eksik. Bunun daha fazla yapılması gerekiyor. Diğer Müslüman ülkelerden, yine oradaki Müslüman toplumlardan hukukçularla bir araya gelmelerini, aynı zamanda insan hakları alanında faaliyette bulunan diğer derneklerle çalışmalar yapmasını teşvik etmemiz gerektiğini...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bunu hangi kurum yapabilir sizce, önerimiz hangi kuruma burada?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bu konuda bireysel olarak yani Türk toplumuna yönelik biz yapıyoruz belli çalışmalar ve bu bağlamda Türk hukukçulara yönelik. Onların yine, belki Türkiye'nin burada uluslararası platformları, uluslararası ilişkilerini kullanması, her ne kadar yeterli performansı olmadığı düşünülse de İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesindeki Müslüman azınlıklar biriminin aktif olarak bu yönde görev almasının sağlanması, onun üzerinden Cenevre Ofisi var, Daimî Temsilciliği var, merkezdeki yapı var, İslamofobi'yle ilgili çalışmaları var, onların daha aktif hâle getirilmesi Türkiye'nin öncülüğünde sağlanabilirse bunlar bir araya getirilebilir, daha aktif çalışmalar yapılabilir diye düşünüyorum.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Biz bu Komisyonun raporuna bu öneriyi yazarken Dışişleri Bakanlığını mı muhatap alalım “Dışişlerinin şu konulara dikkat etmesi” diye?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bu konuda aslında bütün kurumlarımıza düşen görev var, bütün kurumlarımıza, siyaset kurumuna, yasamaya, yürütmeye, sivil topluma, akademiye ciddi anlamda düşen görevler var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada somut örnek, mesela NSU davası var Münih'te. Oradaki duruşmaların herhâlde 10'una yakınına ben girdim. İlk duruşmaya İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak gittik. Gerçekten iyiydi yani o gidişimiz iyiydi ama ondan sonrası için İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu takip etmedi arkadaşlar.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sizin zamanınızda bayağı bir yere gidip bir şey yapmışsınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii tabii, etkindik yani.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Biz şimdi başımızı kaldıramıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, etkindik Ağabey.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bomba attılar, ondan gidemiyoruz bir yere biz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yine gidilebilir yani yeter ki istek ve arzusu olsun, yine gidilebilir.

Şimdi, orada...

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Sizden istek gelmesi lazım Hocam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok yani biz hocayla hazırız ama karar makamında sizlersiniz yani siz bunu oluşturun.

Gittiğimiz duruşmada sordu Alman basını... Ama iktidar partisinden arkadaşlar da “Aman niye böyle konuşuyorsun?” diye de bizi eleştiriyorlar. Duruşma salonuna giriyorsun hocam, duruşma salonunda hâkim heyeti böyle oturuyor, bizde savcılar hâkim heyetinin sağında oturur, savcılar orada solunda oturuyor, orada hâkimin sağında sanık ve avukatları yan yana oturuyor, müdahiller de karşıda oturuyor; oranın mahkeme oturma düzeni o. Ve mahkeme heyetinin tam karşısında haç işareti var. Alman basını soruyor: “Mahmut Tanal, sen burada idam bekliyor musun? Burada adalet bekliyor musun?” Dedim ki: “İnsan iki türlü adalet bekler. 1) Mahkeme hükmüyle birlikte adalet bekler. 2) Dış görünüşte size bu adalet duygusunu, güvencesini veriyor mu, vermiyor mu, onu beklersiniz. Bugün daha duruşmanın ilkindeyiz. Ben şu anda hükümlerle ilgili bir şey söyleyemem, ileride bu belli olur, ancak dış görünüşte ben buradan adalet beklemiyorum.” “Niye?” dedi. “Burada sanık Hristiyan, mağdurlar Müslüman. Mahkeme heyetinin karşısında haç işareti duruyor. Burada zaten mağdur kendisini dış görünüşte zaten şey görmüş olacak, mahkeme heyetini taraflı görmüş olacak. Burada demek ki dinî argümanlara göre bu yargılama gerçekleşecek ki bu doğru bir olay değil. Biz, güya hep Anayasa'mızda vesairesinde Alman hukuk devletini referans alırız ve bu referanslar yapılırken... Bu dinî ibare

mahkeme salonundan çıkarılmadan ben burada adaletin gerçekleşeceğine inanmıyorum.” dedim ve Alman Bild gazetesinde başlıktan verdi “Sosyal demokrat milletvekili Almanlara hukuk dersi verdi.” Bizimkiler de bana orada karşı çıktı yani iktidar partisi milletvekili karşı çıktı “Ya sen niye... Gözüne o mu battı?” Dedim ki: “Siz şimdi bana bugün dersiniz, yarın öbür gün Türkiye’deki mahkemede aynı şeyi siz yapacaksınız.” Yani inanın, burada mesele... Münih davası, o NSU davası Konsolos orada tayin edilinceye kadar o insan sürekli heyet görevlendirdi, takip etti, ondan sonrası takip edilmedi.

Sizden rica ediyorum, istirham ediyorum, bu tür davalara Konsolosluğun müdahale talebinde bulunması lazım, vatandaşın yalnız olmadığı duygusunun hissettirilmesi lazım ama vatandaşımız orada mağdur Değerli Hocam.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Bence toparlayalım bunu, bir buçuk saate yaklaşıyor. Siz özetleyin, bitirdiğiniz söyleyin bitirdiyseniz, bizim de sorularımız olacak çünkü daha fazla uzatamayız zaten.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bu, son slayttı zaten son slayt.

NSU davasıyla ilgili kısa bir bilgi arz edeyim.

BAŞKAN – Evet, onu aktarın, bizim de birkaç sorumuz olacak, sonra toparlayacağız inşallah.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Şu anda 312’nci duruşma -312’nci duruşma olması lazım- yapılıyor ve her duruşmada bizim yine Konsolosluğumuzdan bir yetkili ve orada görevlendirdiği avukatlar var ve sürekli, her duruşmanın raporu bizlere de geliyor, takip ediyoruz bunu.

Ancak şöyle bir şey var: Maalesef birçok kamu yetkilisinin ifade vermesi yasaklandı gizlilik gerekçesiyle, bazı deliller ortadan kaldırıldı. Bunlarla ilgili, adaletin yansıtacağına dair bizim şüphemiz gittikçe, çok fazla artıyor. Özellikle bazı şahitlerin ölmesi -bir şekilde, son dönemlerde- yetkililerin de ifade vermelerinin gizlilik gerekçesiyle yasaklanması, bazı bilgilerin de çok gizli kapsama alınması dolayısıyla bunlar istenilen sonucu vermeyecek. Bu da aslında bizim, yine bu Komisyonun yaptığı çalışmada, var olan ırkçılığın kurumsallaşması, kökenleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama bu ortaya çıkmadığı için görevden ayrılan onurlu insanlar da vardı orada, onu da kabul etmek lazım. Yani “Siz bunu ortaya çıkarmalısınız, Alman gizli devletini ortaya çıkarmalısınız.” diye... Ve bunu kapalı tuttukları için istifa edenler de vardı orada.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Federal Meclisteki Komisyon Başkanı Sebastian Edathy’yle ilgili kamuoyunda bir suçlama oluştu ve istifa ettirildi. Kendisi bu noktada iyi bir çalışma yürütmüştü.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani objektif olmak lazım.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Benim sunumum tamam.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben bir konuyu açıklayayım, sonra üyelerimize varsa sorularını sorma imkânı sağlayalım.

Gerçi konusu tam bu toplantı değil ama madem gündeme getirildi, söyleyelim. Az önce Mahmut Bey’in Kur’an-ı Kerim’in cezaevlerinde bulunmamasına ve sokulmamasına ilişkin konudan bahsediyorum.

Danışmanım aracılığıyla... Her ne kadar Bakan Yardımcısı ve ilgililere mesaj attıysam da tam dönmediler ama danışmanımı gönderdim oraya, bu meselenin aslı nedir Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdüğüyle bir irtibat kursanız diye. Verilen bilgiyi daha sonra da bilgi notu şeklinde bize iletcekler. “Böyle bir husus kesinlikle yok. Darbe sürecinden sonra sadece Diyanet İşleri Başkanlığının Kur’an-ı Kerim’i yani Diyanet İşleri Başkanlığınca çıkarılmış Kur’an-ı Kerim ve Kur’an-ı Kerim meali içeriye kabul ediliyor. Bu hassasiyetten ötürü yani Diyanet İşleri Başkanlığınca çıkarılmamış olan Kur’an-ı Kerimler darbe sürecinden sonra alınmıyor.” şeklinde bir bilgi notu geldi, ne kadar doğru ne kadar yanlış daha sonra bize yazılı bir şekilde bildirecekler. Ama her cezaevinde yeteri kadar, isteyen mahkûmlara yetecek kadar Kur’an-ı Kerim’in olduğuna dönük de bir bilgi elimizde var.

Evet, bunu açıkladıktan sonra arkadaşlarımızın, üyelerimizin konuya ilişkin soruları varsa onları alalım.

Hulusi Ağabey, buyurun.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Konuyla ilgili soracağım ama önce bu konuyla da ilgili... Biz İnsan Hakları Komisyonu Başkanlığıyız, bu karar kabul edilemez. Yani “Sadece “Diyanet” mührü basılan meal dışında meal hapishaneye alınamaz.” diye bir şey olmaz. Biz yıllardan beri buna karşı zaten

mücadele etmiş insanlarız. Ha, Diyanet İşlerinin “İslami usule aykırıdır.” diye onaylamadığı mealler vardır, onu sokmayabilirsiniz ama şimdi, Elmalılı Hamdi Yazır, Diyanet basmadı diye sokulmayacak mı? Bence, Başkanım, bunun üzerine gitmemiz lazım.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Ama orada Diyanetin de onayı var. “Diyanet mührünün olmadığı” diye ben algıladım.

BAŞKAN – Ben de “Diyanetin onayı olmadığı” şeklinde algılamak istiyorum açıkçası.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Öbürkü asla kabul edilemez, ona bakmamız lazım.

Ben bu, Danimarka’yla ilgili, gerçek boyutunu görelim diye sormak istiyorum. O, işte, “İslam kanserdir...”

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Hollanda’daki...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Hollanda “Suç olarak görmüyoruz.” diyor. Peki, aynı şarkı “Hristiyanlık kanser” dese aynı muameleyi görecekti miydi? Yani gene öyle görecekti burada bir İslamofobia olarak bakamayız olaya da onu demek istiyorum.

BAŞKAN – Sizce...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani tüm dinler karşısında... Çok doğru bir tespit.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bunu değerlendirmek itibarıyla... Şöyledir: Yani her dinin, her değerinin kendi kutsalları ve de onun yarattığı etki farklıdır.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Ama bakın, değerli arkadaşlar, şimdi, burada biz eğer çerçeveyi doğru oturtmazsak yarın haksız konuma düşebiliriz. Şimdi, Batı’nın bir din anlayışı var, daha doğrusu dinsizliğe doğru hızla kayan bir din anlayışı var. Dolayısıyla, bu çerçevede Batı’nın gözünde dinler her türlü eleştiriye tabi tutulabilmeli, kutsal kitaplar her türlü eleştiriye tabi tutulmalı, ki İncil’i yerden yere vurdular zaten bu anlamda. Eğer burada böyle bir tutumla karşı karşıyaysak bunu İslamofobia olarak görmemiz doğru olmaz ama İslam’a karşı özel olumsuz bir tutum varsa bu İslamofobia olarak görülebilir, onu anlatmak istiyorum.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Biz, bununla ilgili bazı ülkelerdeki yasalara baktığımız zaman, mesela...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hollanda örneği verdiniz...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Hollanda örneğinden itibaren... Hollanda örneğinde, o zaman dine karşı hakaret suç sayılıyordu, kanunu vardı. Bu kanun çerçevesinde yargılama yapıldı, o yargılamada suçsuz bulundu. Şimdi, bir, böyle bir vaka var. Ondandır o kanun kaldırıldı, bir daha böyle bir vakayla karşılaşmayalım diye.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tüm dinlerle ilgili olarak.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Tüm dinlerle ilgili kaldırıldı, sonra yasa kaldırıldı 2012’de. Ancak, mesela Alman yasasında şey var, din olarak isimlendiriliyordu, “Hristiyanlık ve diğer” ya da “Hristiyanlık, Yahudilik, diğer” şeklinde bazı yasalarda var.

Fakat burada bir iki teknik açıklama da arkadaşımız yapmak istiyor müsaadenizle, yine uzman arkadaşım burada bir açıklama yapacak.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI – Özellikle, bu, dinlerle ilgili, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin din özgürlüğü ve ifade özgürlüğü sınırlamasında -yapılan ifadelerin hangisinin nefret suçu sayılacağı, hangisi ifade özgürlüğü kapsamında- ifadenin yöneltildiği hedef grup temel kriter alınıyor. Eğer ifadenin yöneltildiği hedef grup toplumda ana kesimse, çoğunluksa ve bu onu bir hedef hâline getirmeyecekse bunu ifade özgürlüğü kapsamında alıyor. Ama zaten toplumda riskli bir grup hâline gelmişse, azınlıkta, tehdit olarak görünen bir gruba buna yönelik söylemler, bu gruba yönelik söylemler ırkçı, nefret suçu olarak kabul ediliyor.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Yani bir koruma mantığıyla...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ FATİH NİŞANCI – Aynen öyle.

Yani, bu, Avrupa uygulamasının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin çok yerleşik bir şeyi. Yani söylemin kimi hedef aldığı belirli, yani aynı söylem bir gruba karşı ifade özgürlüğü, bir gruba karşı kullanıldığında nefret suçu olarak kabul edilebiliyor. Şu andaki, Müslümanların da konumu orada göz önüne alındığında, bunun nefret suçu olarak görülmesi gerektiği çok açık.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Bu bilgiye göre problem yok.

BAŞKAN – Evet, bu bilgiye göre problem yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var, var.

BAŞKAN – Bakın Mahmut Bey, bu bilgiye göre şunun için problem yok diyoruz: Siz dediniz ki...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizlerle birlikte gidelim, kütüphanede kaç tane var, tespit edelim, kaç kişiye bir Kur’an düşüyor. Bakın, gidelim.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Aksi kabul edilemez, bak, bu konuda aynı kanaatteyiz Mahmut Ağabey.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki: Diyanetin bastığı Kur’an-ı Kerim’i de alalım, hep birlikte heyet olarak gidelim, bakalım cezaevi alıyor mu, almıyor mu. Almıyor arkadaş ya. Elimize alalım, birlikte gidelim. Bu kadar açık.

BAŞKAN – Zaten Hulusi Ağabey bu bilgi notuna göre “Sorun yok.” dedi. Eğer...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Bilgi notu doğru değilse sorun vardır, ona bakacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki. Elinize alın Diyanetinkini “Ya, ben filan mahkûma veya tutukluya vermek istiyorum Kur’an-ı Kerim’i.” deyin; almayacak, vermeyecek.

BAŞKAN – Hızlıca bir iki soru da ben yönelteyim Mehmet Bey.

Bu arada, arkadaşlar “Bu dokümanları mümkünse çıktılar olarak ve hatta elektronik ortamda da bırakabilirler mi?” diyorlar.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Tabii, bıraktık.

BAŞKAN – İsterseniz siz Evren Bey’e bırakın, sonra size iletinler. Üyelerimize, bizzat kendi makamlarına iletiverin. Çıktı hâlinde, isteyene elektronik ortamda, mail ortamında da aktarabiliriz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir istirhamım... O zaman Sayın Başkan, orada, o taleple birlikte, mümkünse arkadaşımızın bahsettiği yargı kararlarını da, o konseyin de kararlarını da birer ek olarak verirlerse iyi olur.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – ABAD ve AİHM kararlarını mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, evet; bahsettiğiniz o kararlar önemli.

BAŞKAN – Peki, biz bu arada haftaya da o zaman Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Daire Başkanlığını çağıralım, dinleyelim hem bu konulara ilişkin bir hazırlık yaparak gelmelerini bekleyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Benim de birkaç önerim olacak eğer izin verirseniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buna dair mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, bu konularla ilgili.

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Birincisi: Yunanistan’da İskeçe Müftüsü var, orada “Türk halkının kendi müftüsünü kendisinin seçmesi gerekiyor.” deniliyor ancak Yunan Hükümeti bu anlaşmayı tanımıyor. Bununla ilgili sıkıntılar vesaireler var ve burada acaba İskeçe Müftüsü çağrılıp dinlenebilir mi veya biz mi gidip dinleyelim, bilemiyorum. Böyle bir talebim var.

İkincisi: Arkadaşlarımızın dediği bu kararlar bize verilirse iyi olur.

Üçüncüsü: Yurt dışındaki bu suçluların tanınmasıyla ilgili... Mesela bizde nefret suçlarıyla ilgili, ayrımcılıkla ilgili bu suçlardan dolayı Adalet Bakanlığının bünyesinde kaç kişi mahkûm olmuş, kararları nedir? Kararlardan birer tane kendilerinde muhafaza ediyorlar en azından istatistik anlamda nefret ve ayrımcılık suçlarıyla ilgili. Bünyenizde böyle bir çalışma var mı, varsa bunları bizlerle paylaşır mısınız ülke ülke veya bir bütün olarak ayrıntılı? Onu sizden isterim. Yani, iyi olur en azından bize ışık tutması açısından.

Söyleyeceklerim bunlar ancak siz dediniz ki, değerli hocam da bahsetti hukukçularla ilgili olarak, bence bu hukukçuların her biri ayrı bir cemaatin temsilcisi değerli hocam. Yani, biz madem hukuk devletiyiz, hukuk devleti hukuk çerçevesinde uğraşır. Hukuk devleti sacayaklarını cemaatlere dayandırmaması lazım çünkü cemaat hukukuyla ülke idare edilemez. Sizin orada dayanabileceğiniz bu bilgilendirmenin vesairesini... Çünkü “A” cemaati “B” cemaatini dışlıyor, “B” cemaati “C” cemaatini dışlıyor. Orada çalışmaları konsolosluk bünyesinde, öyle yapmak lazım. Yani, adı sivil toplum kuruluşu, orada “A” cemaati “B” cemaatinin camisinde namaz kılmıyor, “C” cemaati diğerinin camisine gitmiyor.

Yani, onun için, benim sizden istirhamım... Bakın, bu FETÖ örgütlenmesinden sonra diğer ülkeler ne diyor? “Türkiye Cumhuriyeti devleti buraya gelirken bu Fetullah Gülen cemaatini esas alıyordu. Onların önerisiyle bunlar burada gelişti.” diyor. Sizden istirham ediyorum: Bu ilişkilerinizi cemaat bazında götürmeyiniz, hangisi olursa olsun; hukuk bazında, kurumsal bazda, elçilik bazında ve oradaki konsolosluk bazında götürmenizi istirham ediyorum, devlet olmanın da gereği bu.

Teşekkür ediyorum.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Ben de toparlayayım.

Ben, arkadaşlara konularına hazırlanarak geldikleri için, bizleri aydınlattıkları için teşekkür ediyorum; başarılar diliyorum.

Özellikle, biz, tabii, taraf olduğumuz için, Müslüman olduğumuz için Batı'nın da İslam karşıtlığının şuur altından bu tarafa varlığını, ontolojisini İslam düşmanlığı üzerine kurduğunu biliyoruz yani. Bu mesele, seni din olarak reddeden, son dini ayrımcı olarak gören anlayışı, Peygamberini, eserlerinde cehennemini yedi katına yedi uzvunu gönderen romanlar yazarak toplumunun alt benliğine İslam'ı “öteki” olarak inşa etti. Yani İslam kendisinden önceki dinleri kabul etse de, son din olarak geldiği için daha önceki dinler, İslam dinine tahammül edemediler. Özellikle de Hristiyanlık bu noktada ana omurgayı oluşturduğu için bu tahammülsüzlüğünü Haçlı Seferleri'yle İslam dünyasını dünyaya açan Müslüman Türkleri tekrar geldikleri coğrafyaya göndermeyle ilgili verdiği mücadeleyi uzun yıllar verdi ve hâlâ da şu an postmodern haçlı savaşları, postoryantalist yaklaşımlar devam ediyor. Bunların hepsini hepimiz çok iyi görüyoruz. Yani Dakotalı David, Teksaslı Michael gelip bizim sınırlımızda operasyon yapıyor, biz hâlâ “Oralara müdahil olacak mıyız, olmayacak mıyız?”ı tartışıyoruz. Yani o ayrı bir konu, işin siyasal kısmının arka planı.

Arkadaşlar, bütün bunları yaparken de genel anlamda İslam dünyası diye tabir edilen Müslümanların içerisinde gerek Batı'nın laboratuvar şartlarında üretilsin gerekse kendi geleneği üzerinde birtakım devletleşme sürecini yaşayan Orta Doğu ülkelerinden Avrupa'ya neşet etmiş Müslüman profilleri ve radikal grupların ciddi anlamda Batı'yı yeniden posthaçlı seferlerine dönüştürebilecek malzemelerin İslam dünyası tarafından da oraya malzeme olarak verildiğini düşünüyoruz. Bu yapılanmalarda şiddeti, terörü, cinayeti Müslümanlıkla örtüşen odaklardaki hataları veyahut da adı İslam devleti olarak bilinen Müslümanların dünyadaki özgül ağırlıkları noktasında karşıtlıkları. Bu konuda George Washington Üniversitesinde yapılan araştırmada “İslam'ın temel ahlak ve esaslarına uygun, İslam dünyasından kaç tane ülke acaba bu şartlara uyabilen kritere sahip?” diye sorulduğunda Malezya 30 küsurda, Türkiye 102'de çıkıyor. Bu konuda Türkiye'de İslam'ın Türkçe yorumuyla ilgili bu problemlere karşı bizim de derdimizin olduğunu, bizim de bu şiddet ile İslam'ın terörle yan yana alınmasından duyduğumuz rahatsızlığı ifade eden dibaceler oluşturarak öz İslam'ı ve İslam ahlakının ne olduğunu ifade eden bir anlayışla, bir öz eleştiriyi de yola çıkılması gerektiğini düşünüyorum. Yani, hemen biz “Bir öteki pozisyonuna bizi getiriyorlar, İslam düşmanı bunlar.” diyoruz da “Niye?” sorusunu beraberinde de sormamız gerekiyor. “Neden?” sorusunu sorarken de tabii, Batı'nın o bahsetmiş olduğumuz tarihî şuur altından kaynaklı öteki varlığını görüyoruz ama bugünkü uygulamada -tarihi geçelim- Londra'da Oxford Street'te dolaşalım, Hollanda'da dolaşalım, Müslüman tipolojisiyle örtüşen veyahut da birtakım olaylara malzeme olarak verilen profillerin varlığı ile Müslümanlığı eşleştiren bir anlayış reaksiyon olarak bunu ortaya koyuyor. O hâlde biz burada İslam evrensel nastrı ama Müslümanlık her kültürün kendine göre bir yorumudur ve bu yorumun içerisinde Türk'ün Müslümanlık anlayışı içerisindeki estetik yapısının evrensel değerlerini de bir şekliyle ön plana çıkartan değerler ile Batı'yı, Batı kültürünü, Batı toplumunu, değişik müesseselerini tanıştırmak durumundayız. Şimdi, bu konuda “ılımlı İslam” sözüyle Batı'ya kültür ve gönül elçisi ve kültürel diplomasinin bir parçası gibi gözükken FETÖ terör örgütünün

bu duyguları istismar ederek altında neler yaptığını da gördüğümüz için biz Türkiye olarak bu tehdidi görüyoruz ama Batı'da bu FETÖ'nün bizim için tehdit, İslam dünyası için tehdit, ülkeler için tehdit olduğu algısını adamlar görmeyebiliyorlar. Neden görmüyorlar? "Ben hâle bakarım." diyor. Hâldeki o sempatik ilişkinin hikâyesi ona daha cazip geliyor. Bizim bu Komisyon olarak yaptığımız çalışmalarda ve kurumlarımızın sorumlulukları arasına bu konunun da ayrıca girmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu FETÖ yapılanmasından doğacak boşlukları hakiki anlamda doldurabilecek kurumlarla, STK'larla ve özellikle devletin oluşturduğu diğer müesseselerle de çok yönlü olarak bu konulara kafa yorulması gerektiğini düşünüyorum.

Tekrar, arkadaşlarıma teşekkür ediyorum, çalışmalarını ben İnternet ortamında da beklediğimi ifade ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler Hocam.

Ben de hiç uzatmadan bir soru sorayım, sonra da bitirelim inşallah. Bu antisemitizm süreci bize bir yol gösterici olabilir mi, bu konuda bir görüşünüz var mı? Kısaca alalım, sonra bitirelim inşallah.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Teşekkür ederim Sayın Başkanım, yorumlarınız için sayın vekillerimize teşekkür ederim.

BAŞKAN – Antisemitizmin suç olma sürecinden bahsediyorum.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Antisemitizmin Avrupa'da ya da Batı ülkelerinde dışlama ya da Yahudilerin uğramış olduğu uzun yıllar, hatta birkaç bin yıllık tecrübenin getirmiş olduğu ve bugün sahip olduğu hakları elde etme sürecinden tabii ki faydalanmamız da gerektiğini düşünüyorum. Bu bağlamda, ki çok değil yani elli altmış yıl öncesine kadar aynı konumdaydı Yahudi toplumu da Avrupa'da, Batı ülkelerinde, bugün Müslümanların yaşadığı o aşırı derecede terörize ya da negatif algıyla şekillenmesini onlar da yaşamışlardı.

BAŞKAN – Ne yaptıklarına ilişkin kimde ne bilgi var?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bununla ilgili birçok çalışma var. Yani, bu anlamda hem örgütlenmeleri, sivil yapıları ve bunu geliştirdikleri... Bir kere en temeldeki şey şudur: Toplum olarak kendi kültürlerini, kimliklerini muhafaza etmede o iki bin yıllık süreçte ciddi anlamda bir direnç ve başarı gösterdiler ve bu anlamda da kendilerinin ifadesi, kendi kaynaklarında, Robin Cohen'in Yahudi diasporası oluşumuyla ilgili bir makalesinde İslam ya da İslam'ın ortaya çıkışından sonra Müslüman yönetiminde Yahudilerin kimliklerini muhafaza edebildiklerini ve kurumsallaşmalarını geliştirdiğini, hatta Endülüs örneğine kadar da bunları açıklıyor Osmanlı sonrası. 19 ve 20'nci yüzyıldaki geliştirmiş oldukları diğer bu kurumsal yapılar, güçlü sivil toplum yapıları, akademideki etkinlik, özellikle akademideki etkinlik bu anlamda ciddi bir zemin sağlamıştır. Bizim dediğimiz o diğer toplumlarla iş birliği ihtiyacından bunu kastediyoruz. Bu bağlamda, birçok ülkede iş birliği de yapılıyor. Mesela, Almanya'da Kuzey Ren-Vestfalya'da sünnet yasağı olduğunda Yahudi toplumuyla birlikte hareket edildi ve sonuç alındı. Hollanda'da yine helal kesimle ilgili Meclise getirilen yasa düzenlenmesinde Yahudi toplumu ile Türk toplumu, Müslüman toplum birlikte hareket ettiler ve sonuç aldılar ve bu konuda da biz de faydalı sonuçlar vereceğini umuyoruz. Bunun da değerlendirilmesinde fayda var. Belki, hani, Türkiye'deki toplumdaki da bu anlamda destek alınabilir ama Avrupa'da bu konuda uzmanlaşmış ciddi sivil toplum kuruluşları var, istendiği takdirde onların da bizde, elimizde var olan bilgilerini iletiriz.

Diğer husus, sayın vekilimizin ifade etmiş olduğu özellikle Batı'nın kendisinin benlik oluşumunda geçirdiği süreç ve bunun yansımaları, bunun yansımalarında da ortaya çıkan tablo. Aslında, iki taraflı bir durum var. Haklısınız, bu konuda özellikle Müslüman topluma düşen ciddi sorumluluklar da var ancak bizim burada gördüğümüz şey, biraz mağdurdan beklenmesi özellikle. Batı ülkelerinde, Avrupa'da bu suçla mücadelenin mağdurdan beklenmesiyle ilgili bir sorun var. İslam karşıtlığı eylemlerinin muhatabı ve mağduru Müslümanlar. Müslümanlara da deniyor ki: "Çıkın, kendinizi ifade edin, düzeltin." Aslında, normalde, demin de hani birçok örneklerde sizlerin de ifade ettiğiniz, orada eğitilmesi gereken bu suç, bu eylemi gerçekleştiren kişinin eğitim sürecinde özellikle bu Amerika'daki o tele vaizler çok yaygındır, çok etkilidir ve Norveç'teki katliamı yapan Breivik'in kitabındaki alıntılara baktığımız zaman Amerika'daki tele vaizlerin konuşmalarını referans almıştır hep. Aslında bu ırkçılık, İslamofobi veya İslam karşıtlığı küresel bir hareket hâlini almıştır. Aynı söylem Avustralya'da kullanılıyor, Norveç'te de, Almanya'da da, Amerika'da da kullanılıyor. Amerika İslam ilişkileri Konseyinin (CAIR) yayımlanmış olduğu bir raporda "Islamophobia Network" 2009-2011 yılları arasında 119 milyon dolarlık bütçe kullanmış.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bu kitapta...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Evet, Nathan Lean'in bu kitabı mesela bu anlamda... Bunun en son bölümüdür.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Aynı şekilde.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – En son bölümünde "Islamophobia Network"ü ifade eder. Ciddi anlamda kaynaklar da ayırıyorlar.

Tabii, bizim yapmamızın gereken... Ama devletlerin kendi vatandaşları. O ülkeye vizeyle, ikametle girmiş ve o ülkenin hukukunda bir karşıtlığı olan toplumunu da korumaya yönelik hakları yasal sistemden uygulamada yapması gerekiyor. Maalesef toplumda var olan, oluşan kanaat önderleri, medyadaki dil, siyasetteki dil ve bu baskı sınıfta çocuklara da yansıyor, eğitimde ayrımcılığa da yansıyor, çocukların çevresiyle ilişkilerine de yansıyor. Bunu bir gözlem olarak söylüyorum, bir anket, bir saha araştırması değil. Bu baskının Müslüman gençleri iki yöne ittiğini düşünüyorum. Bir, kendini toplumda kaybetmek için isim değiştirerek, şekil değiştirerek, doğrudan onlar gibi yaşayarak asimilasyona giden bir kesim; iki, tepkisini şiddete yönelerek veren bir kesim. Eğer burada STK'ların çalışmaları, devletlerin çalışmaları olmasa toplum ikiye... Onlar yine orta yolu tutan, kitleyi muhafaza eden, dayanışmayı sağlayan yine bu çalışmalar. Bu bağlamda, sivil toplumun ya da diaspora kurumsallaşmasının önemi ortaya çıkıyor. Diasporanın kurumsallaşmasına, kurumsal yapılarıyla güçlenmesine çok daha fazla yatırım yapmamız gerektiğini düşünürüz. Bu bağlamda, sayın vekilimin ifade ettiği, hukukçulardan faydalanma... Evet, bizim dış temsilciliklerimizde danışman hukukçular var, bunlardan da faydalanıyoruz. Ancak, vatandaşımız olan, suça bulaşmamış ya da suç örgütüyle iltisakı oluşmamış tüm hukukçulardan da bu anlamda faydalanılması gerektiğini, onların birikimine, kapasitesine de ihtiyaç olduğunu düşünürüz ve bu anlamda da mümkün mertebe, hangi sivil toplum kuruluşuyla ilişkili ya da sempati ya da hangi takımı tuttuğunu çok önemsemeden, temelde vatandaşlık; iki, suça ya da suç örgütüne bulaşma kriterine de bakarak bu şekilde yaklaşmak istiyoruz elimizden geldiğince; aksi takdirde, insan kaynağımızı ciddi anlamda devre dışı bırakmış oluruz diye düşünürüz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mesela, Cumhuriyet Halk Partisinin yurt dışında temsilcilikleri var.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Görüşüyoruz, gittiğimizde ziyaret ediyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakan, iktidar partisinin de var, Milliyetçi Hareket Partisinin de var. Muhalefet partilerinin temsilcilikleri bu tür toplantılara çağrılmıyor ve iktidar partisinden çağrıldığı kadar diğerleri çağrılmıyor, üvey evlat muamelesi görüyor. Yani bu devlet, bu kurum; bugün bu iktidar partisi var, yarın başka parti var. Sizden istirham ediyorum, ne olur buna -mademki vatandaşlık babında dediniz, teşekkür ederim- eşit mesafede, eşit duyarlılık göstermenizi istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – AK PARTİ'nin, yurt dışındaki temsilcilerinden kastı kim bilmiyorum ama sadece Brüksel'de bir temsilcisi var, başka bir yerde şu anda...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Objektif olalım Başkan.

BAŞKAN – Yok, ben sadece o bilgiyi aktarmak istedim.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; biz ister saha çalışmalarımızda, ister orada yaptığımız toplantılarda bütün derneklerimizi mümkün mertebe çağırıyoruz, gittiğimizde hepsini ziyaret ediyoruz.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Merakımı gidermek için bir şey soracağım, bu Komisyonumuzun gündemi değil de kurumunuzla alakalı: Yurt dışındaki vatandaşların Türkiye'deki seçimlerde oy kullanmasıyla alakalı karar Türkiye'ye aidiyet noktasında, demokrasiye katkı noktasında olmakla beraber, orada bir siyasal ayrışmaya, bir dayanışmayı, politik tutumu değiştirerek diaspora Türkiye arasında bir problem oluşturdu mu, gözlemlerinizi nedir? Bu konuda öneriniz ne olabilir?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Son bir şeyi de cevaplayayım, buna geçeyim müsaade ederseniz.

Suç istatistikleriyle ilgili sorunuz... AGİT'te her kurum, her ülke bununla ilgili rapor veriyor, AGİT'in web sitesinde de yayınlanıyor. Ancak, şöyle bir sıkıntımız var: İslam karşıtlığı kaynaklı ya da bundan kaynaklı nefret suçlarıyla ilgili istatistik tutma çok zayıf. Almanya iki üç ay önce bununla ilgili istatistik tutmaya karar verdi, Hollanda bununla ilgili karar verdi, birkaç ülkede daha var ama sağlıklı olarak ortada bir şey yok maalesef.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Adalet bakanlıklarının tutması lazım, paylaşılmıyor olabilir ama var yani.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Yok, o ülkede yok yani. Polis de girmeyince kaydı, onlar da Adalet Bakanlığına yansımıyor. Mevzuatında nefret suçu ya da “Bu, nefret suçundan kaynaklanmıyor.” diyor. Mesela, Avusturya'daki dava öyleydi değil mi? Bir vatandaşımız şimdi AİHM'e gidiyor, iş yerinden, demir yollarından atılmış, “Ben İslam karşıtlığı ya da İslamofobi kaynaklı dışlandım.” diyor ama hiçbir yerde, hiçbir mahkeme bunu kabul etmedi, kabul etmeyince de kayda girmiyor. Motivasyon, bu sefer o devreye giriyor, maalesef, bununla ilgili uzun bir süreç.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim.

O dediğiniz, kavram olarak öyle girmiyor. Kavramın, nefret suçunun, ayrımcılığın karşıtı olan madde mesela, bizde mevcut olan ayrımcılık 116 veya 121 diye gidiyor. Mesela, o suçtan mahkûm olanların... Tüm bakanlıkların kendi bünyesinde istatistikleri var, bu, Almanya'da da var. Yani o anlamda, onların nefret suçu karşılığındaki veya ayrımcılık suçu karşılığındaki maddeden bir şeyi yok mu? Bakanlık bünyesinde mutlak suretle bir istatistik vardır. Ha, şunda ben size katılıyorum: Biz

nefret diyoruz, ayrımcılık diyoruz, onlar bunu nefret ve ayrımcılık olarak nitelendirmeyebilir, dediğiniz gibi, hakaret veya başka bir şey olabilir. Ama o maddeye karşılık hiç çalışma yok mu, onu söylemeye çalışıyorum ben.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Nefret suçu olarak tanımlananlar ya da o şekilde adli sisteme girenlerle ilgili var ancak...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte, onu istiyorum.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – ...mesela, cami saldırısı bir şiddet olarak giriyor ya da bireyin yaşadığını şiddet olarak görüyor yani adi suç kapsamına alınıyor çoğu yerde. Adi suç kapsamına alındığı için bunlar nefret suçu kapsamında kayıtlara giriyor.

BAŞKAN – Peki, o şekilde mesela, bizim Bakanlık olarak incelememizde, camiye saldırı yapılmış, bunu inanç anlamında, din ve vicdan özgürlüğü anlamında, nefret anlamında koymayıp da adi saldırı anlamında yapan kaç tane? Mesela, bu şekilde, en azından oradaki temsilciliğin bir çalışması var mı? Yani bunları somuta indirgemek lazım, bunu genelden söyleyip de... Bu sefer, hakikaten, biz de inandırıcılığımızı yitirmiş oluyoruz, sizler de inandırıcılığınızı yitirmiş oluyorsunuz. Bunu somut belgelere indirgeyebilirsek rahat ederiz.

Teşekkür ederim.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Mesela, 2015'te Almanya'daki 80 küsur -galiba- cami saldırısının daha dörtte 1'i kovuşturmaya tabi tutuldu. Bununla ilgili STK raporları, AGİT'in hatecrime.org web sitesinde de benzer raporlar var ve buradan karşılaştırmalı olarak elde edilen. Yine, bazı insan hakları örgütlerinin çalışmalarından ancak bunları biraz daha verili olarak alabiliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ya, üstat, her ülkede temsilciniz var, o ülkede olan biteni... Biz o sivil toplum kuruluşu kadar çalışmıyor muyuz ya?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Bunları bizim Dışişleri Bakanlığımız, konsolosluklarımız orada yaşanan benzer saldırıları sürekli olarak raporluyor, aylık olarak, istatistik olarak tüm kurumlarımız bunları alıyor. Ancak, bunların sisteme dâhil olması, bizim tutmamız değil, uluslararası sisteme dâhil olması, onların adli sistemine girmesi gerekiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biz kendimiz bile...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Biz tutuyoruz.

Son olarak da sayın vekilimin seçimlerle ilgili, yurt dışında oy kullanmanın... Üç seçimde de, Cumhurbaşkanlığı ve iki seçimde de sandık ziyaretlerinde bulduk ki 2012'deki o yasanın hazırlık sürecinde bürokrat olarak, aktif olarak görev aldık ve biz bunun olumlu olduğunu gördük. Sandık başında üç parti resmî olarak, kanuna göre temsilci bulunduruyor, diğerleri de müşahit olarak, HDP de müşahit olarak bulunduruyor. Dört partinin sandık müşahitleri de çok iyi iletişim, çok iyi diyalog geliştirdiler ve bizim şu anda, dünyada diasporanın oy kullanma eğilimlerine baktığımız zaman çok ciddi bir oy kullanma eğilimi olduğunu ki seçmenimizin yüzde 45'i, bu çok büyük bir rakam. Bugün Fransa'nın 11 milletvekili, diasporadan seçilen, Fransa'da kullanılan oy 200 bin.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Katılım başarılı. Oradaki diaspora arasında...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Olumlu olduğunu düşünüyoruz, olumsuz bir yansıması olmadı şu ana kadar ve en önemlisi de oy kullanma aynı zamanda, diasporanın oradaki sorunlarının Türkiye’de çok daha etkin bir şekilde yansımaya yol açtı. Biz kendi açımızdan, kurum açısından bunu önemsiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim.

Hakikaten çok teşekkür ediyoruz Sayın Başkan, arkadaşlara da çok teşekkür ederim.

Hocamın dediği gibi, gündem dışı bir soru sorayım o zaman, merakımdan, öğrenmek isterim: Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın çoğu, bakıyoruz, orada bulunan sosyal demokrat partilere oy veriyorlar, aynı vatandaşımız burada sağ, muhafazakâr partiye oy veriyor. Nedir bu üstat ya, bunu bize anlatabilir misiniz?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET KÖSE – Şahsi görüşümü sorarsanız, ben diasporanın, azınlıkların siyasi partileri olmaması gerektiğini, menfaatleri olması gerektiğini düşünürüm. Her seçimde onun menfaatlerine uygun vaadi hangi parti yapıyorsa oraya vermesi gerektiğini düşünürüm.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Bu soruyu ben cevaplayayım: İdris Küçükömer’dir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bu hafta Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkan Yardımcısı Mehmet Köse arkadaşımızı dinledik. İyi de hazırlanmışlar, teşekkür ediyorum.

Onunla birlikte, Melek Saral, Fatih Nişancı ve Gizem Kolbaşı uzman arkadaşlarımız buradaydı. Yine, MHP’den Ruhi Ersoy, Cumhuriyet Halk Partisinden Mahmut Tanal, AK PARTİ’den İsmail Aydın, Hulusi Şentürk; onlar da yorum ve sorularıyla katkı sağladılar.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Haftaya yine Perşembe günü bir toplantı yapma niyetindeyiz, şimdiden belirtmek istiyorum, sağ olun.

Kapanma Saati: 12.54

